

Schoolondersteuningsprofiel

Reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs Regio Randstad

NAW-GEGEVENS			
School		Bestuur	
Naam	School met de Bijbel	Naam	Ver. tot St. en Insth. van Scholen met de Bijbel
Brinnr.	08 AV	Bestuursnr.	91456
Adres	Nieuwe Veer 90	Adres	Nieuwe Veer 90
Postcode	2959 AM	Postcode	2959 AM
Plaats	Streefkerk	Plaats	Streefkerk
Telnr.	0184-681120	Secretaris	Dhr. H.A.G. Aantjes
Directeur	Dhr. H.Kloosterman	Telnr.	0184-601050
Emailadres	info@smdbstreefkerk.nl	Emailadres	aantjesvof@kliksafe.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
2.1 Opbouw	4
2.2 Proces	4
2.2.1 VASTSTELLINGSPROCES	4
2.2.2 VERVOLGPROCES	4
OPDRACHT WAAR DE SCHOOL VOOR STAAT	5
<i>Uitgangspunten</i>	5
VISIE OP HET KIND	5
VISIE VAN DE SCHOOL OP HET ONDERWIJS	6
KERNTAKEN	9
ZORG VOOR ELK KIND	10
HET EERSTE NIVEAU: ZORG IN DE KLAS	10
HET TWEEDE NIVEAU: ZORG IN DE SCHOOL	11
HET DERDE NIVEAU: ZORG BUITEN DE SCHOOL	12
5.2 preventieve en licht curatieve ondersteuning	20
5.3 Ondersteuningsstructuur	21
5.3.1 ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR	21
5.3.2 BESCHRIJVING VAN FUNCTIES EN TAAKPROFIELEN BINNEN ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR	22
5.3.3 samenwerkingsrelaties met externe instanties	25
6.1. Uitgangspunten	26
6.2 Mogelijkheden	26
- 6.2.1 EXPERTISE	26
- 6.2.2 AANDACHT EN TIJD	26
- 6.2.3 PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN	27
- 6.2.4 FYSIEKE OMGEVING	27
- 6.2.5 SAMENWERKINGSRELATIES	27
6.3. Voorwaarden:	27
- 6.3.1. EXPERTISE	27
- 6.3.2. AANDACHT EN TIJD	27
- 6.3.3. PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN	27
- 6.3.4 FYSIEKE OMGEVING	27
- 6.3.5. SAMENWERKINGSRELATIES	27
6.4. Beperkingen	28
6.4.1 EXPERTISE	28
6.4.3 PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN	28
7.1 Conclusies	29
7.1.1.1 BASISONDERSTEUNING - BASISKWALITEIT	29
7.1.1.2 BASISONDERSTEUNING – PREVENTIEVE EN LICHT-CURATIEVE ONDERSTEUNING	29
7.1.2 EXTRA ONDERSTEUNING	29
7.2.1.1 BASISONDERSTEUNING – BASISKWALITEIT	30
7.2.1.1.6 HOGW (Handelings- en Opbrengstgericht Onderwijs)	31
HGW (Handelingsgericht Werken)	31
OGW (Opbrengstgericht Werken)	31
7.2.1.2 BASISONDERSTEUNING – PREVENTIEVE EN LICHT-CURATIEVE ONDERSTEUNING	33
7.2.1.2.1 Zorgteam	33
7.2.2 EXTRA ONDERSTEUNING	34
7.2.1.1. Expertise (intern/extern)	34
7.2.2.2 Aandacht en tijd	34
7.2.2.3 Protocollen, methodieken en aanpakken	34
7.2.2.4 Fysieke omgeving	34
7.2.2.5 Samenwerkingsrelaties	34
1.1 <i>Leerlingpopulatie:</i>	36
1.1.1 ALGEMEEN	36
3.1.1 LEERLINGSTROMEN	36
*PER TELDATUM 1 OKTOBER 20131.1.2 ONDERSTEUNINGSZWAARTE	36
1.2 <i>Personeel</i>	37
3.1.2	37
1.3 <i>Opbrengsten</i>	37

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding	4
3	Onderwijsconcept	5
4	Kengetallen	13
5	Basisondersteuning	144
6	Extra ondersteuning	26
7	Conclusie en ambities	31
Bijlages		

Inleiding

Dit document betreft het ondersteuningsprofiel van onze school. In deze inleiding wordt een toelichting gegeven op de opbouw en het proces dat gevolgd is om dit document voor de eerste keer vast te stellen.

Dit document betreft het ondersteuningsprofiel van De School met de Bijbel. Het schoolondersteuningsprofiel is een instrument om de ondersteuning die de school biedt en de kwaliteit ervan op een eenvoudige manier in beeld te brengen. De mogelijkheden van de school voor het bieden van passend onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften worden in dit profiel beschreven. Dat levert een beeld op van zowel de onderwijsinhoudelijke als de procesmatige en structurele kenmerken van de school op het niveau van basis- en extra ondersteuning. In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de school welke ondersteuning zij nu kan realiseren. Daarnaast wordt ook beschreven hoe de school zich wil ontwikkelen.

2.1 Opbouw

In de opbouw van het ondersteuningsprofiel beschrijft hoofdstuk 3 het onderwijsconcept van de school in relatie tot de ondersteuning voor leerlingen.

Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de kengetallen van onze school weergegeven. Deze kengetallen zijn belangrijke input voor de beleidsvoering van de school. Inzicht in de kwaliteit van de basisondersteuning die de school biedt, helpt om deze kengetallen te interpreteren en beslissingen te nemen over de beleidsontwikkeling van de school.

De kwaliteit van onze basisondersteuning wordt beschreven in hoofdstuk 5. Hier wordt allereerst in kaart gebracht in hoeverre de school in het kader van de zorg, op de verschillende niveaus, planmatig werkt. Dit gebeurt aan de hand van de kwaliteitsaspecten uit het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Dit deel van de basisondersteuning wordt basiskwaliteit genoemd. Het tweede deel van dit hoofdstuk geeft aan op welke manier de school deze verdiept naar preventieve en licht-curatieve ondersteuning. Het hoofdstuk sluit af met de weergave van de ondersteuningsstructuur van de school.

Hoofdstuk 6 geeft aan welke structurele mogelijkheden de school heeft om extra ondersteuning te bieden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Die worden beschreven in de vorm van ondersteuningsarrangementen.

De school heeft de gegevens uit de hoofdstukken 3 t/m 6 geanalyseerd, gewogen en doorgrond en vervolgens gerelateerd aan andere beleidsvoornemens binnen de school. Dit heeft geresulteerd in het trekken van conclusies, het formuleren van ambities en het aangeven van randvoorwaarden om die ambities te realiseren. Dit laatste heeft zijn weerslag gekregen in hoofdstuk 7. Deze ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

2.2 Proces

2.2.1 VASTSTELLINGSPROCES

De vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel is volgens onderstaand proces tot stand gekomen.

Allereerst is er een format vanuit het SWV aangereikt. Door de directie en het MT is dat verder uitgewerkt en schoolspecifiek gemaakt. Tijdens enkele teamvergaderingen is het concept besproken en zijn voorstellen tot wijziging gedaan, besproken en vastgesteld. Deze wijzigingen zijn in het profiel verwerkt.

Vervolgens heeft de MR het profiel besproken en is het met een positief advies naar het bestuur gegaan.

Het bestuur heeft het stuk tijdens een bestuursvergadering besproken en vastgesteld.

2.2.2 VERVOLGPROCES

schoolniveau

De ambities vanuit het ondersteuningsprofiel krijgen een plaats in de beleidsontwikkeling van de school. Zowel schoolplan als jaarplan maken duidelijk op welke wijze aan deze ambities gewerkt wordt en welke resultaten de school bereikt. De directie rapporteert zowel naar interne als externe belanghebbenden. Het samenwerkingsverband is in het kader van het ondersteuningsprofiel een prominente belanghebbende.

Jaarlijks worden de kengetallen geactualiseerd en in- en extern gerapporteerd. Dit geldt ook voor substantiële wijzigingen in beschikbare expertise.

2.2.3 SAMENWERKINGSVERBANDNIVEAU

In het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband speelt het ondersteuningsprofiel ook een rol. Conform afspraken in het kwaliteitsbeleid wordt iedere school geaudit. De wijze waarop dit inhoudelijk en procesmatig wordt uitgezet, zal uitgewerkt worden in het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband. De resultaten van de audit worden verwerkt in de beleidsontwikkeling van de school; de resultaten van de gezamenlijke audits van alle scholen wordt gebruikt voor de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband.

3. Onderwijsconcept

OPDRACHT WAAR DE SCHOOL VOOR STAAT

Onze school wil de kinderen een veilige basis voor later bieden. Hoewel de school de thuisbasis van het gezin niet kan en mag vervangen, willen we ons inzetten om de kinderen een omgeving te bieden, waarin zij veiligheid, structuur en uitdaging ervaren. Dat is de beste voedingsbodem voor het leveren van prestaties. We vinden het daarom belangrijk dat kinderen, elk met eigen gaven, zich op school zowel door leerkrachten als de andere kinderen geaccepteerd en gerespecteerd voelen. Het feit dat elk kind uniek is, betekent voor de leerkrachten, dat zij zoveel mogelijk rekening houden met verschillen tussen de kinderen. Dat is ook de Bijbelse opdracht aan allen die met kinderen werken, zoals onder meer blijkt uit de Spreuken van Salomo:

“Leer de jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken”.

(Spreuken 22:6)

Daarom hangt deze Bijbeltekst ook in de hal van de school. Voor een meer uitvoerige beschrijving van de christelijk / reformatorische identiteit verwijs ik naar onze schoolgids en naar het door het bestuur vastgestelde Identiteitsprofiel dat uitgegeven is door de VGS in november 2010.

Voor onze school is de Bijbel de basis van waaruit het onderwijs gestalte krijgt. Het is de meest veilige basis voor alle opvoeding en onderwijs

De leraar begeleidt leerlingen op hun levensweg

Zoals God in de Bijbel Zijn weg is gegaan met Abraham, Mozes en zeer veel anderen, zo gaat Hij met ieder mens Zijn weg. Die weg heeft een beginpunt en een einddoel. Een mens mag deze weg met vallen en opstaan leren gaan. Hij wordt op deze weg de persoon waartoe hij bestemd is. Ten diepste komt de mens pas echt tot zijn bestemming als hij wordt wie hij, door Gods genade, mag zijn in Christus.

In de vormgeving van ons onderwijs hanteren we drie begrippen die als kenmerkend voor de behoefte van kinderen kunnen gelden en waar leerkrachten hen in begeleiden:

- Relatie: de mens is een relationeel wezen die ten diepste alleen tot zijn bestemming komt door de gemeenschap met God en daarnaast behoefte heeft aan een goede verhouding met degenen, die hem thuis en op school omringen.
- Competentie: met de van God ontvangen gaven in staat zijn de opgedragen opdracht aan te kunnen.
- Verantwoordelijkheid: in staat en bereid zijn met de ontvangen gaven dingen te ondernemen tot welzijn van de ander en zichzelf, zonder daarbij teveel van anderen afhankelijk te zijn.

Onderwijsklimaat

We willen een pedagogisch klimaat dat gekarakteriseerd kan worden met: veiligheid en uitdaging, verantwoordelijkheid, positieve stimulansen, vertrouwen, liefde voor elkaar, zorg, respect, dienstbaarheid. We willen dat elke leerling zich thuis voelt op school.

Binnen dit klimaat kan de leerling zichzelf zijn, maar ook leren zich te richten op de ander.

Ten aanzien van de omgang met ouders, kinderen, collega's en anderen vinden we het heel belangrijk dat

- er een open communicatie is
- er respect en begrip is
- mensen verantwoordelijkheid en initiatief nemen
- men zich vriendelijk en dienstbaar

Uitgangspunten

VISIE OP HET KIND

Het kind is krachtens schepping eigendom van God, zodat de plichten van opvoeders en kinderen wortelen in en afgeleid zijn van de Wet der Tien Geboden. De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Van deze verantwoordelijkheid doen ze belijdenis bij de Heilige Doop. Het Doopsformulier zegt ons, dat wij met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren worden, zodat wij in het Rijk van God niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden.

In de zondeval is de mens moed- en vrijwillig van God afgefallen. Het kind is opvoedbaar, doordat er in de ziel van het kind enig besef is gebleven van goed en van kwaad. De mogelijkheid van opvoeding is een blijk van Gods algemene genade, die Hij de gevallen mens bewijst. God heeft in Christus een weg willen ontsluiten om

door wedergeboorte en bekering met Hem verzoend te worden.

Vanuit het bewustzijn dat de mens in zijn bestaan niet alleen is aangewezen op God, maar ook op de medemens en medeschepselen laat de leerkracht binnen zijn onderwijs ontmoetingen plaatsvinden met mensen, dieren en verschijnselen in de natuur en de cultuur. Dit kan binnen afzonderlijke vakgebieden, maar ook in vakoverstijgende leersituaties plaatsvinden. Hiermee hoopt hij de leerlingen ook te brengen tot verwondering.

Op schoolniveau hanteren we duidelijke omgangsregels. We willen graag dat de kinderen goed met elkaar omgaan, elkaar helpen en samen werken. We willen ook graag dat ze zichzelf accepteren en zich waardevol en geliefd voelen.

Leerkrachten horen hierbij het goede voorbeeld te geven en te werken vanuit de liefde, dienstbaarheid en verantwoordelijkheid aan God, Zijn schepping en het schepsel.

De leerkracht dient recht te doen aan de eigenheid van ieder kind.

Onderwijsituaties die een appèl doen op de gehele mens en op een grote verscheidenheid aan talenten van hoofd, hart en handen zijn hiervoor bevorderlijk. Leerlingen ontdekken daarbij welke gaven en mogelijkheden zijzelf en anderen hebben gekregen. Ook komen ze erachter waar ze minder goed in zijn. Van belang hierbij is dat de leerkracht zijn leerlingen stimuleert hun talenten tot ontwikkeling te laten komen, zodat ze worden wie ze voor Gods aangezicht mogen zijn.

We willen steeds meer werken aan een uitdagende leeromgeving, zodat de talenten van kinderen tot ontplooiing kunnen komen. Kinderen die zich veilig voelen, gaan de wereld verkennen, hebben behoefte aan iets zelf te kunnen.

Het gegeven dat elk kind anders is willen we tot zijn recht laten komen. In onze lessen willen we systematisch rekening houden met kinderen die anders begaafd zijn dan wat we beschouwen als gemiddeld.

Kindgericht werken betekent voor ons niet dat we in het lesgeven helemaal uitgaan van het kind en zijn verlangens. Wel gaat het erom zoveel mogelijk talenten van de kinderen tot ontwikkeling te laten komen en er zoveel als mogelijk is tegemoet gekomen wordt aan de basisbehoeften van de kinderen.

In de wijze waarop we de stof aanbieden, waarop we het werk begeleiden en beoordelen, willen we wel nadrukkelijk rekening houden met de eigen mogelijkheden en moeilijkheden en met de belevingswereld van elk kind.

We willen in de keuze van ons materiaal en onze werkwijzen kinderen stimuleren tot zelfstandigheid. Het maken van eigen keuzes vinden we heel belangrijk.

Ook moeten kinderen van jongs af aan leren samenwerken. Geven en nemen, rekening houden met elkaar, reageren vanuit liefde, kan dan uitstekend geoefend worden.

Er zullen altijd momenten blijven waarbij we als leerkracht informatie doorgeven aan de kinderen. We denken dan bijvoorbeeld aan vertellingen (Bijbelse - en kerkgeschiedenis) en instructies. We beseffen dat gesprek en dialoog van grote waarde zijn voor het leren van kinderen. Ruimte geven voor vragen, voor eigen denkstrategieën, voor eigen oplossingsmethoden, stimuleert een lerende houding bij de kinderen.

Daarbij biedt de informatie- en communicatietechnologie (ICT) mogelijkheden, die we graag benutten.

Van de leerkracht vraagt dit andere competenties dan tot voor enkele jaren geleden gangbaar was. Naast het sturende aspect willen wij ook dat leraren oog hebben voor en zich kunnen aanpassen aan de behoeften van kinderen en dat zij een begeleidende rol op zich kunnen nemen. Deze rollen zullen afwisselend aan de orde komen, afhankelijk van de activiteiten.

VISIE VAN DE SCHOOL OP HET ONDERWIJS

HET ONDERWIJSCONCEPT

Het onderwijsconcept van de School met de Bijbel is gebaseerd op Handelingsgericht Werken in combinatie met Opbrengst Gericht Werken. Het is onze mening dat we in dit onderwijsconcept de pedagogisch- en didactische uitgangspunten vinden die we vanuit onze Bijbelse identiteit op een goede en verantwoorde wijze in kunnen vullen en waarmee recht kunnen doen aan de verschillen die er zijn tussen kinderen en ook tussen leerkrachten.

De uitgangspunten van HGW, die gezamenlijk binnen ons samenwerkingsverband zijn afgesproken, zijn dan ook terug te vinden in de basisondersteuning.

Hieronder laten we globaal de uitgangspunten en de werkwijze van HGW voor alle duidelijkheid volgen:

HGW staat voor Handelingsgericht werken en gaat onder andere uit van de onderwijsbehoeften van de leerling: wat vraagt dit kind van ons, zodat we de onderwijsdoelen kunnen behalen? Het handelen van de leerkracht staat hierbij centraal: de leerkracht doet ertoe!

Binnen HGW wordt gedacht in termen van oplossingen, kansen en mogelijkheden van een kind. Binnen het HGW-traject is er regelmatig overleg met betrokkenen (leerling, leerkracht, intern begeleider, externen en natuurlijk de ouders).

Bij handelingsgericht werken wordt veel belang gehecht aan het leren van elkaar en elkaars deskundigheid gebruiken, door ouders en kind nadrukkelijk te betrekken (niet alleen informeren) om zo tot een aanpak en begeleiding van het kind te komen die werkt!

Binnen de Onderwijs- en Zorgroute werkt de leerkracht in de groep handelingsgericht, vanaf stap 1!

DE 7 UITGANGSPUNTEN VAN HGW

1. Onderwijsbehoeften kind centraal

Deze leerling heeft ... nodig om doel ... te behalen. (Als ..., dan)

2. Wisselwerking en afstemming, leren van elkaar (beschermende factoren opzoeken!)

Wat is positief en wat kan beter worden afgestemd in de aanpak?

Heb oog voor interacties: dit kind in deze groep bij deze leerkracht van deze ouders.

3. De leraar doet ertoe!

Wat is effectief leerkrachtgedrag? Wat heeft deze leerkracht nodig? Goede, gerichte feedback door leerkracht is essentieel!

Wat kan ik al, Wat heb ik nodig, zodat ...?

4. Positieve aspecten

Uitgaan en benutten van kansen bij kind-ouders-leerkracht etc, perspectief bieden!

Zoek ze gericht en benoem!

5. Samenwerken met ouders, kind, collega's, externen

Benutten van elkaar oplossingen/kwaliteiten. Vraag om tips aan ouders en kind!

Ouderbetrokkenheid leidt tot vermindering gedragsproblemen.

6. Doelgericht werken & systematisch evalueren: wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

'Als we weten dat ..., dan kunnen we ...' (wat merken/zien/horen we dan?).

Feed-up (doel) - Feedback (hoe dichtbij al?) – Feed-forward (hoe verder?)

7. Systematiek en transparantie

Eerst visie/inhoud, dan actie.

MANIER VAN DENKEN

Bij HGW is de insteek belangrijk om niet alleen te kijken naar de kindkenmerken ('wat is er aan de hand met het kind?'), maar vooral ook naar de omgeving waarin het kind functioneert ('wat vraagt dit van zijn omgeving?'). Daarom staat binnen het handelingsgericht werken het handelen van de leerkracht centraal en krijgt de leerkracht handelingsgerichte adviezen hoe hij het beste kan omgaan met dit kind met speciale behoeften.

Dus niet denken "Wat heeft dit kind" maar juist 'Wat heeft dit kind nodig?' Nodig van zijn omgeving: op school en in de thuisomgeving.

HGW is dus een oplossingsgerichte manier van denken en handelen.

Leerkracht, intern begeleider en ouders (en soms externen) brengen met elkaar de situatie rond een leerling in kaart die de leerkracht als moeilijk ervaart, zowel de kindkenmerken, de omgevingsfactoren en het handelen van de leerkracht worden hierbij betrokken.

Het is uitdrukkelijk het uitgangspunt dat zowel de leerling als ook de leerkracht over ontwikkelingskracht beschikken. Zo kunnen zorgen worden omgezet in pedagogisch optimisme. Samen wordt gezocht naar kansen en mogelijkheden binnen het kind zelf en binnen zijn omgeving.

HGW-TRAJECT

Tijdens het zogeheten 'HGW-traject' wordt samen met de leerkracht onder andere een analyse gemaakt van de kindkenmerken (lichamelijk, gedrag en leren), de onderwijsleersituatie (leerkracht, taak, groep, school) en de situatie buiten school (gezin, vrije tijd, zorginstanties, e.d.). Binnen deze gebieden wordt gekeken naar de belemmerende factoren, maar vooral naar de mogelijkheden van het kind en de omgeving. In deze mogelijkheden liggen immers de kansen om de ontwikkeling van het kind optimaal te stimuleren. Maar ook om de leerkracht voldoende handvatten te geven om met de problemen op de werkvloer beter om te kunnen gaan.

De adviezen zijn daarom altijd handelingsgericht:

- wat vraagt het van de leerkracht om aan de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen?

- hoe kan de omgeving (bijvoorbeeld externe deskundigen en ouders) de leerkracht hierbij helpen?

Binnen het HGW-traject ontstaan allerlei ideeën over mogelijkheden en kansen om de ontwikkeling van het kind een positieve wending te geven en wordt op basis hiervan een plan gemaakt. Ook het betrekken van het kind hierbij is belangrijk.

Regelmatig komen alle betrokkenen bij elkaar, evalueren het gemaakte plan en stellen dit eventueel bij, totdat de situatie is ontstaan waarin de onderwijsdoelen voor de leerling optimaal kunnen worden gerealiseerd.

Op het moment dat dit niet meer binnen de eigen groep (de huidige school) kan, dan wordt met elkaar gekeken waar de leerling beter onderwijs kan volgen en wordt de volgende stap in de Onderwijs- en Zorgroute gezet.

SAMEN

Voor de leerkracht die met HGW gaat werken, betekent het dat hij de veranderingsstappen niet alleen hoeft te zetten, maar dat hij collega's, intern begeleider, ouders en soms ook externe deskundigen (bijv. de collegiaal consulent, orthopedagoog, logopedist, maatschappelijk werker, GGD-jeugdverpleegkundige, WSNS-ambulant begeleider of de ambulant begeleider vanuit het speciaal onderwijs) vraagt om mee te denken wat het kind nodig heeft en hoe hij het beste hieraan tegemoet kan komen. In dit zogeheten Zorgteam worden afspraken voor de praktische aanpak binnen de groep samen gemaakt, vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, waarin iedereen zijn steentje kan bijdragen.

Ouders worden hierbij altijd nadrukkelijk betrokken; op de meeste scholen in onze regio worden zij aan tafel uitgenodigd om mee te praten tijdens het HGW-gesprek. In ieder geval wordt hen altijd naar hun visie gevraagd en worden zij door de school op de hoogte gebracht van de plannen.

Twee kanten van één medaille

Het is voor ons een opdracht om een harmonieuze synthese te realiseren tussen HGW en OGW.

1 KENMERKEN

Bij HGW stem je als leerkracht het onderwijs doelgericht af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en bepaal je hoe om te gaan met verschillen tussen leerlingen. HGW maakt het onderwijs 'passend' voor elke leerling. HGW betreft daarbij alle partijen: school, leerling, ouders(ervaringsdeskundigen) en externe adviseurs. Deze werkwijze zegt iets over hoe de leerkracht omgaat met verschillen tussen leerlingen en hoeft niet per se te leiden tot betere leeropbrengsten.

Bij OGW werk je als leerkracht op basis van de verzamelde leeropbrengsten planmatig en resultaatgericht aan het verhogen van de opbrengsten waarbij vooraf een ambitie wordt vastgesteld. Deze manier van werken levert informatie op over het effect van de aanpak van de leerkracht. OGW legt het accent meer op de leeropbrengsten op groeps- en schoolniveau en het onderwijskundig handelen van de leerkracht op basis van deze opbrengsten. Hierbij past het maken van een trendanalyse.

2 VAN ALGEMEEN NAAR SPECIFIEK OF VAN SPECIFIEK NAAR ALGEMEEN

Het belangrijkste verschil tussen OGW en HGW is de ingang die je als leerkracht kiest bij het analyseren van de data.

Bij HGW ga je uit van de individuele onderwijsbehoeften. Zijn deze in beeld gebracht, dan worden ze geclusterd in een groepsplan. Deze clustering is noodzakelijk om het onderwijs uitvoerbaar te houden. Geen enkele leerkracht kan immers elke leerling individuele begeleiding bieden. Bij HGW is een groepsplan dus een clustering van individuele onderwijsbehoeften.

Bij OGW kijk je eerst hoe de groep reageert op het geboden onderwijs en analyseer je op welke elementen het onderwijsleerproces kan worden aangepast. Ook deze aanpak wordt beschreven in een groepsplan. Bij OGW is een groepsplan een beschrijving van effectief onderwijs voor alle leerlingen. Daarnaast worden aanpassingen beschreven voor de 25% leerlingen die onder de basisgroep presteren en de 25% best presterende leerlingen.

3 VERBINDEN VAN HGW MET OGW

Het gaat om de keuze van een middel om de leeropbrengsten en leerkrachtvaardigheden te verhogen door grip te houden of te krijgen op de groep. Zowel bij HGW als OGW werken leerkrachten aan de kerntaak van een school: leerlingen voorbereiden op een vorm van vervolgonderwijs dat overeenkomt met hun mogelijkheden. Je kunt OGW zien als het kader waarbinnen HGW een zinvolle plek krijgt voor een beperkte groep leerlingen: Met de leerlingen die niet voldoende hebben aan de drie differentiatiegroepen (basis, intensief en verdiept) ga je handelingsgericht te werk, je richt je specifiek op hun individuele onderwijsbehoeften.

Wanneer je als school ervoor kiest deze koppeling te maken, kies je ervoor om eerst te kijken naar het onderwijs dat wordt geboden aan de groep en daarna pas over individuele leerlingen te praten. Eerst OGW en dan HGW.

Een school kiest er bewust voor om doelen te stellen en elke periode te kijken hoe de school als geheel en de afzonderlijke groepen presteren ten opzichte van de landelijke normen. Landelijke standaarden zijn de meetlat voor de school om te kijken hoe effectief het onderwijs is. Het is een misverstand om te denken dat dit alleen geldt voor de basisvaardigheden.

4 REFLECTIE OP EIGEN HANDELEN

Een andere overeenkomst tussen OGW en HGW is de reflectie op het gedrag van de leerkracht. Bij beide aanpakken zoekt een leerkracht naar beïnvloedbare factoren om het leerproces te kunnen sturen. Bij OGW bepaalt de score van de groep of school een eventuele aanpassing op het leerproces. Bij HGW zijn het de kenmerken van de leerling die aan de basis van een aanpassing liggen.

Dit betekent in beide gevallen dat de leerkracht het belangrijkste 'instrument' is om OGW en HGW in te voeren, het gaat om leerkrachtvaardigheden. Bij OGW kijkt de leerkracht zo objectief mogelijk naar de waargenomen leeropbrengsten en analyseert wat dit betekent voor het onderwijs. Bij HGW kijkt de leerkracht naar de leerling en stelt vast welke specifieke onderwijsbehoeften deze leerling heeft om zich te kunnen ontwikkelen

5 VAARDIGHEID VAN DE LEERLING

Om OGW met HGW te verbinden heb je als leerkracht kennis nodig van de relatie tussen de methode, de leerlijn en de vaardigheid van de leerling. Bij HGW is kennis van methodegebonden doelen belangrijk. Deze gebruik je om je aanpak af te stemmen. Bij OGW is kennis van de leerlijn waarop de methode is gebaseerd en de vaardigheden die worden aangeleerd essentieel. Deze kennis heb je nodig om te kunnen vaststellen of het aanbod nog wel passend is bij de ontwikkeling van de groep.

6 HANDEN, HOOFD, HART

Of je als school vanuit HGW of OGW werkt, goed onderwijs is en blijft mensenwerk. Alle teamleden werken met hun handen, hoofd en hart.

- **Handen** zijn nodig om het groepsplan goed uit te kunnen voeren. Dit doet een beroep op het organiseren van het onderwijs, de didactische kwaliteit, de passende pedagogische benadering van de leerlingen en de leertijd die wordt gecreëerd.
- Met het **hoofd** worden analyses gemaakt, verbanden gelegd (ook tussen groepen onderling) en wordt de kwaliteit van het groepsplan ontwikkeld.
- Met het **hart** wordt zingeving aan dit proces gegeven; het maakt het handelen en analyseren nuttig.

De balans tussen deze drie elementen bepaalt de bril waarop een leerkracht naar OGW en HGW kijkt. De schoolleider en intern begeleider helpen de leerkracht deze balans te vinden of te behouden. Een goede balans is nodig om OGW niet te zien als harde afrekencultuur of een doorgesloten toetsstelsel en HGW niet te bestempelen als een niet uitvoerbare verzameling van individuele handelingsplannen. Zowel OGW als HGW leveren, mits met aandacht en betrokkenheid uitgevoerd, een waardevolle bijdrage aan een stevige basis voor elke leerling.

Primaire taak basisschool

KERNTAKEN

De staatssecretaris heeft richtlijnen gegeven om binnen de leerstofgebieden *kerndoelen* te stellen. Een soort minimumdoelen die ieder kind in het basisonderwijs zich eigen zou moeten maken. Wij hanteren voor onze school de door de inspectie goedgekeurde Reformatorische kerndoelen. De kerndoelen geven aan dat er een scheiding binnen de leerstof wordt aangebracht op grond van belangrijkheid. Sommige zaken *moeten* kinderen zich beslist eigen maken, voor andere zaken is dat van wat minder belang. Ook hier spelen de uitgangspunten van het HGW in een aantal gevallen een belangrijke rol, in keuzes die de leervraag van individuele leerlingen of van groepjes leerlingen bepalen.

Behalve deze (verplichte) onderscheiding willen we als School met de Bijbel in het bijzonder onze aandacht richten op enkele *kernvakken*, te weten *Lezen (begrijpend en technisch lezen), Taal, Rekenen en Wiskunde en Schrijven*.

In de huidige maatschappij zijn deze basisvaardigheden immers onmisbaar.

Verder is het een bekend gegeven dat het gros van de verwijzingen naar de Speciale scholen voor basisonderwijs te maken heeft met leerstoornissen op het gebied van deze basisvaardigheden, m.n. lezen.

Ook de rol en de maatregelen van de overheid wijzen naar het toenemende belang dat gehecht wordt aan kwaliteitsverhoging van met name die vakgebieden die vallen onder het begrip basisvaardigheden.

ZORG VOOR ELK KIND

Onze school maakt deel uit van het Reformatorisch Samen-werkingsverband Passend Onderwijs regio Randstad. Dit samenwerkingsverband heeft een gezamenlijk Zorgplan. De missie van dit samenwerkingsverband is 'Samen sterk in zorg'.

Er zijn drie niveaus van zorg voor uw kind binnen onze school en het samenwerkingsverband. Wanneer een leerling extra zorg nodig heeft, is hiervoor in eerste instantie de groepsleerkracht verantwoordelijk. We spreken dan van het eerste niveau van zorg.

Wanneer deze zorg onvoldoende blijkt, ondersteunt de intern begeleider de leerkracht in de zorg voor deze leerling (tweede niveau). Hierbij kan eventueel de IRT-leerkracht worden ingeschakeld. Ook kan er met een orthopedagoog gesproken worden.

Op het derde niveau kan via de coördinator leerlingenzorg van de PCL een beroep worden gedaan op consultatie door een schoolbegeleider of ambulante begeleider uit de speciale school voor basisonderwijs. Daarna begint de bovenschoolse hulp, waarbij onderzoek en/of verwijzing uitgangspunt is voor verdere hulp.

Wanneer de basisschool de leerling onvoldoende kan helpen, kan een leerling binnen één van de speciale scholen voor basisonderwijs verder opgevangen worden. De speciale school voor basisonderwijs bekijkt periodiek of een leerling eventueel teruggeplaatst kan worden naar het basisonderwijs.

Op deze niveaus gaan we achtereenvolgens in.

HET EERSTE NIVEAU: ZORG IN DE KLAS

De zorg in de klas krijgt op verschillende manieren gestalte.

Aan de orde komen:

- De dagelijkse zorg in de groep
- Het volgen van leerlingen
- Het werken met een handelingsplan
- De orthotheek

De dagelijkse zorg in de groep

Iedere leerkracht probeert een optimaal groepsklimaat te creëren. We vinden het belangrijk dat ieder kind zich veilig en prettig voelt in de klas. Een kind moet zichzelf durven en kunnen zijn. We hebben daarom ook een Pest- en Omgangsprotocol ingevoerd. Aan het begin van het jaar stelt de leerkracht met de kinderen een Klassenprotocol op waarin de regels worden genoemd waaraan de leerkracht en de kinderen zich houden. Hierin moet het onder andere gaan over de manier van interactie en omgang tussen leerkracht en leerling en leerlingen onderling. Op deze manier zal er een vertrouwensband kunnen ontstaan.

Naast een veilig pedagogisch klimaat proberen we kinderen les te geven op hun eigen niveau. We proberen op een goede manier om te gaan met verschillen. Bij rekenen en spelling wordt bijvoorbeeld gewerkt met niveaugroepen. Bij verschillende vakken vindt verlengde instructie plaats waarbij kinderen die moeite hebben met zo'n vak extra individuele begeleiding krijgen. Een vereiste hiervoor is dat kinderen zelfstandig moeten kunnen werken. Daarbij is het belangrijk dat een kind zich uitgedaagd weet in de lesstof. Dan pas zul je kinderen op een actieve manier kunnen motiveren. Om dit te verwezenlijken, zorgt de leerkracht voor een optimale organisatie in de klas. Ook is een duidelijke en gestructureerde manier van lesgeven een voorwaarde.

Het volgen van leerlingen

Ieder kind is uniek. Ieder kind mag zijn wie hij is. Het is daarom belangrijk dat leerkrachten kinderen goed volgen en observeren om het kind echt te leren kennen. Dat uniek-zijn heeft alles te maken met het karakter en de talenten van het kind. Wij willen dat ieder kind zich kan ontwikkelen. Globaal gezien gaat het om de sociaal-emotionele ontwikkeling en de leerontwikkeling. Om die te kunnen beoordelen, zijn, naast de dagelijkse omgang en het werken in de klas, hulpmiddelen belangrijk.

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken we ZIEN!. Dit is een pedagogisch leerlingvolgsysteem. Er wordt naar zeven gebieden gekeken, waarvan betrokkenheid en welbevinden centraal staan. Voor ieder kind wordt dit in ieder geval één keer per jaar ingevuld, in oktober. Indien nodig, gebeurt het vaker. Zorgelijke uitslagen worden met ouders besproken, bijvoorbeeld tijdens de spreekavonden. Er wordt dan ook gekeken of het nodig is met het kind verder te werken aan het geconstateerde zorggebied.

We maken bij de kleuters gebruik van een nieuw leerlingvolgsysteem KIJK. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen wordt de ontwikkeling van het kind in kaart gebracht. Er wordt dan gekeken naar de ontwikkeling in zijn volle breedte. We werken dit jaar met zeven ontwikkelingslijnen en bouwen dat in de komende jaren uit naar tenminste negen.

In de overige groepen wordt gekeken naar het dagelijkse werk van de kinderen. Dit gebeurt aan de hand van de methodes die we gebruiken. Daarnaast worden in groep 3-8 Citotoetsen afgenomen voor de hoofdvakken technisch lezen, spelling, rekenen en begrijpend lezen. In groep 1 en 2 worden speciale kleutertoetsen van Cito afgenomen. Over het algemeen worden deze Citotoetsen twee keer per jaar afgenomen, zodat we de ontwikkeling van het kind op deze gebieden nauwgezet kunnen volgen. In groep 7 wordt de Entreetoets van

Cito afgenomen; in groep 8 de Cito Eindtoets. In het leerlingenrapport kunnen de ouders die ontwikkeling op verschillende manier volgen. Als een kind uitvalt op een bepaald gebied, kan er een handelingsplan worden gemaakt.

Het werken met een Handelingsplan

Een Handelingsplan wordt ingezet wanneer het nodig is om een kind planmatig extra hulp en begeleiding te geven op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling of de leerontwikkeling. Zo'n Handelingsplan kan gelden voor één kind of voor een groep(je).

De leerkracht bespreekt met de IB-er of het Handelingsplan moet worden uitgevoerd binnen of buiten de klas. Binnen de klas gebeurt dat hoofdzakelijk door de klassenleerkracht; buiten de klas doet de IRT-er dat meestal. Het handelingsplan wordt door de leerkracht gemaakt en door de IB-er goedgekeurd. Daarna gaat er een kopie naar de ouders. Bij het eerste Handelingsplan in een cursusjaar, ontvangt u een goedkeuringsbrief in tweevoud. Door er één ondertekend in te leveren, geeft u expliciet goedkeuring voor alle extra hulp die uw kind dit cursusjaar krijgt.

De gegeven hulp en de resultaten worden vastgelegd in het Handelingsplan. Na een periode van extra hulp en begeleiding overlegt de leerkracht met de IRT-er en eventueel de IB-er en wordt er een evaluatie opgesteld. De ouders worden op de hoogte gesteld van het vervolg. Dit vervolg kan bestaan uit een nieuwe periode van extra hulp en begeleiding, of uit stopzetten van het Handelingsplan. Er wordt HGW gewerkt.

De orthotheek

De orthotheek is een verzameling van materialen en methoden om leerlingen te kunnen voorzien van extra les/oefen materiaal en om leerkrachten te helpen in de begeleiding van leerlingen. Om het onderwijs aan kinderen met problemen goed te kunnen ondersteunen krijgt een verdere uitbouw van de orthotheek gerichte aandacht.

HET TWEDE NIVEAU: ZORG IN DE SCHOOL

Deze paragraaf bevat de volgende onderdelen:

- Het overleg tussen collega's m.b.t. de zorg voor kinderen
- De inzet van de IRT-er
- Geplande consultaties met de orthopedagoog van Driestar-Educatief

Het overleg tussen collega's m.b.t. de zorg voor kinderen

Voor veel leerlingen helpt planmatige hulp om voldoende verder te kunnen ontwikkelen, op welk gebied dan ook. Regelmatig nemen leerkrachten ook contact op met ouders om over het kind te praten. Wanneer de hulp en de gesprekken niet het gewenste resultaat hebben, bespreekt de leerkracht het kind met collega's. Dat gebeurt vooral tijdens een IB-gesprek. Zo'n gesprek vindt meerdere malen per jaar plaats (in ieder geval vóór ieder rapport). Er wordt bijvoorbeeld naar toetsuitslagen gekeken, naar het dagelijks functioneren van de leerling, naar de sociaal-emotionele ontwikkeling. Soms geven de IB-er of andere collega's tijdens een bouwvergadering tips waarmee de leerkracht weer even vooruit kan. We houden ook regelmatig zogenaamde intervisiegesprekken: één leerkracht vertelt van zorgen/problemen bij een leerling, waarna de andere collega's allerlei tips en adviezen aandragen; de leerkracht voert adviezen die hij ziet zitten dan uit.

Vaak werpen gesprekken met collega's zoveel vruchten af dat de leerkracht weer verder kan met het kind.

De inzet van de IRT-er

Wanneer een leerkracht een handelingsplaninzet dat buiten de klas wordt uitgevoerd, krijgt een kind extra hulp van een IRT-er. Soms vindt dat in groepjes plaats, soms individueel. De IRT-er kijkt naar de doelen in het I.H., zodat er gericht wordt gewerkt. Regelmatig vindt er overleg plaats met de leerkracht. Er kunnen dan dingen worden aangepast, zoals materialen die gebruikt worden, dingen die worden aangeleerd, etc.

De IRT-er verdiept zich ook in methodes en materialen die gebruikt worden, zodat de extra hulp aan de kinderen ook aansluit bij wat ze kunnen en nodig hebben.

Geplande consultaties met de orthopedagoog van Driestar-Educatief

Als dit alles ook niet voldoende resultaten geeft en de zorgen rond een kind blijven bestaan, kan er besloten worden om een gesprek tijdens de geplande consultatie aan te vragen. Zo'n geplande consultatie vindt plaats met de, aan onze school gekoppelde, orthopedagoog van Driestar-Educatief. Verdeeld over het schooljaar vinden er ongeveer zeven geplande consultaties plaats. Meestal worden beide ouders hierbij ook uitgenodigd. Zij kunnen namelijk veel informatie geven over hun kind. Zij hebben de hele ontwikkeling van hun kind gezien en gevolgd. Tijdens zo'n gesprek wordt er naar het kind als geheel gekeken; niet alleen naar de leerprestaties of de sociaal-emotionele ontwikkeling, maar naar het kind als geheel. Vaak krijgt de leerkracht dan adviezen om handelingsgericht aan het werk te gaan met het kind. De orthopedagoog geeft ook adviezen en doet aanbevelingen. Soms moeten ouders zelf verder zoeken voor een bepaalde vorm van hulp, omdat het probleem niet op school op te lossen is en ook niet binnen onze professionaliteit ligt.

De volgende drie onderwerpen komen aan bod:

- Het Psychologisch Onderzoek
- De PCL en het SBO
- De Rugzak

Het psychologisch onderzoek

Het kan zijn dat na een gesprek de orthopedagoog en de school nog vragen hebben omtrent de intelligentie van een kind, de vaardigheden op leergebied of sociaal-emotioneel gebied en andere dingen. Dit kan aanleiding zijn tot verder onderzoek. De school kan dan een Onderwijskundig Rapport invullen en opsturen naar de PCL (zie volgende paragraaf). De bedoeling is dan meestal om een Psychologisch Onderzoek (PO) aan te vragen. Wanneer zo'n PO wordt toegewezen, wordt dat meestal op school afgenomen. De orthopedagoog gaat dan een hele dag met het kind aan de slag. Er worden allerlei testjes afgenomen, toetsen gemaakt, opdrachten gegeven e.d.. Er wordt een verslag opgemaakt dat na een aantal weken op school met de ouders, leerkracht en IB-er wordt besproken door de orthopedagoog. Afhankelijk van wat de conclusies zijn, worden er aanbevelingen gedaan. Meestal een aantal voor school, waarmee de leerkracht in de klas aan de slag kan. Soms moeten ouders ook zelf stappen zetten, bijvoorbeeld door naar de huisarts te gaan voor een verwijzing naar een hulpverleningsinstelling.

De PCL en het SBO

De commissie in ons samenwerkingsverband die besluit over het toekennen van een PO of een verwijzing naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO), heet de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL). De orthopedagoog die bij ons op school komt, kan daar een dossier toelichten. Hieronder volgt een stukje uit het Zorgplan van ons samenwerkingsverband.

“Onze school maakt deel uit van het reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs regio Randstad. Bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) van dit samenwerkingsverband kan de school, wanneer zij dat nodig acht, vragen om deskundige hulp voor uw kind, in geval dat de reeds gegeven hulp ontoereikend is. Deze hulp bestaat uit het uitvoeren van psychologisch of didactisch onderzoek dat uitmondt in een advies en/of handelingsplan, of uit het volgen van uw kind via ambulante begeleiding of schoolbegeleiding. Wanneer alle hulp er niet toe leidt dat uw kind te helpen is binnen onze school, kan deze PCL, uiteraard met toestemming van de ouders, toelaatbaarheid van een kind tot één van beide speciale scholen voor basisonderwijs bepalen. Zij geeft daarvoor in dat geval een beschikking af. De beide reformatorische speciale scholen voor basisonderwijs staan in Barendrecht, te weten De Akker en De Wijngaard. Tevens is er een dependance van De Akker in Werkendam. Wanneer u als ouder nadrukkelijk wenst dat uw kind naar een speciale school voor basisonderwijs gaat, terwijl de basisschool die mening niet deelt, kunt u zich ook zelfstandig tot deze Permanente Commissie Leerlingenzorg wenden. Uiteraard kan dit pas nadat u voldoende geprobeerd hebt met onze school tot overeenstemming te komen over de te volgen koers voor uw kind.

4. Kengetallen

Jaarlijks verantwoordt de school na 1 oktober afgesproken kengetallen. Deze kunt u vinden in bijlage 1: Kengetallen, behorend bij dit profiel.

5. Basisondersteuning

De basisondersteuning bestaat uit een aantal onderdelen waarover binnen het samenwerkingsverband inhoudelijke afspraken zijn gemaakt. De basisondersteuning bestaat uit twee onderdelen: basiskwaliteit (paragraaf 5.1) en preventieve en licht-curatieve ondersteuning (5.2). De mate waarin onze school hieraan voldoet is als bijlage opgenomen. Belangrijke onderlegger bij de basisondersteuning zijn ook de uitgangspunten van het concept 'handelingsgericht werken'.

5.1 Basiskwaliteit

5.1.1 onderwijsleerproces

Duidelijk

De leerkrachten leggen de leerstof op een duidelijke manier uit aan de leerlingen.

De leerkrachten sluiten bij nieuwe leerstof aan op de voorkennis van de leerling. Die voorkennis wordt gebruikt als brug naar de nieuwe kennis. Ze maken bij de uitleg gebruik van voorbeeldwerkjes, stappenplannen, modellen en schema's. Tijdens de instructie doen ze nadrukkelijk (hardop denkend) voor hoe een probleem opgelost kan worden, hoe een opdracht uitgevoerd moet worden, welke deelstappen ze volgen. De nieuwe leerstof wordt daarna onder nauwgezette begeleiding van de leerkracht ingeoefend. Leerlingen gaan pas zelfstandig aan de slag, wanneer de leerkracht geconstateerd heeft dat de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen. Deze manier van uitleggen wordt in alle groepen toegepast. Onderliggend format voor de lessen is het model 'Directe instructie'.

De leerkrachten gaan steeds na of de leerlingen de uitleg en de opdrachten begrijpen.

De leerkrachten laten de leerlingen tijdens de instructie vertellen hoe ze het gedaan hebben (oplossingsstrategie). Of de leerstof begrepen is controleren ze door de stof te laten samenvatten. Na de start van de verwerking vindt een controlerondje plaats. De leerkrachten gaan dan na of de leerlingen de taak op de juiste wijze uitvoeren. Na afloop van de les bespreken ze het werk kort na. Ze corrigeren en beoordelen dan (steekproefsgewijs) het gemaakte werk. We werken bij de basisvakken in niveaugroepen.

Taakgericht

De leerkrachten zorgen voor een duidelijke structuur in de onderwijsactiviteiten.

De leerkrachten vertellen de leerlingen aan het begin van de dag wat ze gaan doen (bordplan / pictogrammen). Ze vertellen aan het begin van elke les het doel van de les. De leerkrachten geven een duidelijk overzicht van de les (b.v. via het bordplan). Ze maken de leerlingen duidelijk wat er op de verschillende momenten tijdens de les van hen verwacht wordt. Ze zorgen dat er duidelijkheid is over het 'wat' en het 'hoe' van de opdrachten. Dat er duidelijkheid is over 'wat te doen indien klaar'. Dit resulteert er in dat de leerlingen zich goed kunnen richten op de lesactiviteiten.

Het onderwijsleerproces wordt gekenmerkt door orde en rust.

De lessen beginnen steeds op tijd. Er zijn weinig tot geen onnodige lesverstoringen. Onacceptabel gedrag van leerlingen wordt niet geaccepteerd. In de groepen is sprake van orde en rust. Er worden duidelijke klassenregels gehanteerd. Er heerst een taakgerichte werksfeer.

De leerkrachten geven de leerlingen feedback op hun werkhouding en taakaanpak.

De leerkrachten evalueren regelmatig met de leerlingen (groepsgewijs of individueel) hoe hun werkhouding, hun taakaanpak is. Wat gaat goed en wat kan beter. Ze nemen hier de tijd voor. Daar waar nodig gaan ze individueel met leerlingen in gesprek.

Activerend

De leerkrachten stimuleren de leerlingen om steeds actief mee te doen en mee te denken.

Tijdens de uitleg laten de leerkrachten de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig of in groepjes actief meedoen. Ze laten hen meewerken. (op bv. kladpapier). Ze passen activerende werkvormen toe (bv. denken-delen-uitwisselen). Ze stellen open vragen die leerlingen aanzetten tot denken. Ze geven de leerlingen opdrachten die hen stimuleren om actief mee te denken. Ze kijken gemaakt werk zoveel mogelijk direct samen met de leerlingen na.

De leerkrachten laten de leerlingen regelmatig en op een doelmatige wijze samenwerken.

De leerkrachten creëren situaties waarbij leerlingen (in groepjes) leren van en met elkaar; elkaar vragen stellen en reflecteren op groepsresultaten. Ze leren de leerlingen om op een goede wijze samen te werken. Er zijn afspraken over de wijze waarop leerlingen moeten samenwerken. De leerkrachten bespreken deze regels met de leerlingen en oefenen deze met de leerlingen, zodat ze de regels goed leren toe te passen.

Resultaatgericht

De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de resultaten van de leerlingen.

In de contacten met de leerlingen laten de leerkrachten merken dat ze hoge verwachtingen van ze hebben en dat ze ook niet 'accepteren' dat leerlingen beneden verwachting presteren.

In de groepen wordt gewerkt met streefdoelen voor de basisvaardigheden.

Voor zowel de methodegebonden toetsen als de niet-methodegebonden toetsen (inclusief pedagogisch LVS) zijn per groep streefdoelen geformuleerd (uitgesplitst voor meerdere niveaus). Zowel de resultaten van de groep als geheel, als de resultaten van de individuele leerlingen worden door de leerkrachten vergeleken met de streefdoelen.

De leerkrachten evalueren nauwgezet de resultaten die de leerlingen halen.

De resultaten die behaald worden bij de methodegebonden-toetsen, de niet-methodegebonden toetsen en bij de observatie-instrumenten worden door de leerkrachten nauwgezet geanalyseerd (foutenanalyse) en geïnterpreteerd. Dit gebeurt op groepsniveau en op leerling-niveau. Op basis hiervan bepalen ze het vervolgaanbod voor de (sub)groep en/of voor individuele leerlingen. Conclusies en afspraken worden vastgelegd en na verloop van tijd geëvalueerd.

De leerkrachten gaan met de leerlingen in gesprek over de door hen behaalde resultaten.

De leerkrachten spreken (klassikaal of individueel) met de leerlingen over de door hen behaalde leerresultaten (leerlingenwerk en toetsen). Presteren ze op het te verwachten niveau? Is hun werkhouding en taakaanpak voldoende? De leerkrachten hebben hierbij ook aandacht voor de positieve aspecten.

Afgestemd

De leerkrachten stemmen de leerstof af op de verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

De leerkrachten maken structureel gebruik van de mogelijkheden die de methoden bieden om te differentiëren in het aanbod (bijvoorbeeld herhalingsstof, verrijkingsstof en compacting). De afstemming is gericht op zowel zwakkere als op meer begaafde leerlingen. Indien nodig gebruiken ze hiertoe toereikende, additionele leermaterialen. Over de afstemming van het aanbod zijn schoolafspraken gemaakt, die nageleefd worden in alle groepen. Er zijn criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerlingen aangepaste leerinhouden krijgen aangeboden. Het werken in niveaugroepen draagt hieraan bij.

De leerkrachten stemmen de instructie af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Waar nodig differentiëren de leerkrachten op planmatige wijze in de uitleg van de leerstof. Ze richten zich expliciet tot 'zwakkere' (instructieafhankelijke) leerlingen, geven deze leerlingen vaker beurten en extra voorbeelden, bieden aparte voor-, verlengde, of neveninstructie aan. 'Goede' leerlingen worden tijdens de instructie eveneens aangesproken, bijvoorbeeld door het stellen van moeilijker vragen. Ze zetten leerlingen voor wie de instructie niet is bedoeld, eerder aan het werk.

De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Bij de verwerking van de leerstof is, waar nodig, sprake van planmatige differentiatie: De leerkrachten geven de leerlingen aan hun niveau en tempo aangepaste verwerkingsopdrachten (bijvoorbeeld uitloopopdrachten, verdiepingopdrachten). Ook is differentiatie naar belangstelling een mogelijkheid (keuzeopdrachten).

De leerkrachten stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Naar aanleiding van geconstateerde uitval bij toetsen breiden de leerkrachten voor bepaalde vakgebieden de onderwijstijd voor (sub)groepen of voor individuele leerlingen aantoonbaar uit. Dit vindt plaats in reguliere lessen en/of op momenten van zelfstandig werken. Voor bepaalde leerlingen vergroten ze de onderwijstijd door het geven van huiswerk. In sommige gevallen besteden ze juist minder tijd aan een bepaald leergebied ten gunste van een ander leergebied.

5.1.2 schoolklimaat

Betrokkenheid

De leerkrachten geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht.

De leerkrachten nemen de tijd voor de leerlingen; 'ze zijn er voor hen'. Bij problemen ontvangen de leerlingen persoonlijke begeleiding. De leerkrachten hebben aandacht voor de persoonlijke situatie van de leerlingen. Ze stimuleren de leerlingen aandacht te hebben voor elkaar.

De leerkrachten bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

De leerkrachten luisteren goed naar de leerlingen en spreken positief over hen. Ze waarderen de inbreng van leerlingen. Ze hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en 'stralen dat uit'. De leerkrachten geven de leerlingen veel positieve feedback. Ze laten de leerlingen veel succeservaringen opdoen.

Sfeer

De leerkrachten stimuleren leerlingen op een respectvolle manier met elkaar om te gaan

De leerkrachten stimuleren dat leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn en met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen. Ze stimuleren leerlingen samen te werken, naar elkaar te luisteren en zorg te hebben voor elkaar. Ze staan niet toe dat leerlingen worden uitgelachen, geïntimideerd of gediscrimineerd.

De leerkrachten begeleiden de leerlingen bij het respectvol omgaan met elkaar.

De leerkrachten leren de gedrag- en omgangsregels aan door er systematisch en consequent aandacht aan te besteden in alle groepen. Ze laten de leerlingen weten wat het gewenste gedrag is en laten dit gedrag ook zelf zien. De leerkrachten spreken positieve verwachtingen uit naar de leerlingen over hoe ze met elkaar omgaan. Ze begeleiden leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies of misverstanden.

Veiligheid

Naar aanleiding van onderzoek naar de veiligheidsbeleving en analyse van de incidentenregistratie onderneemt de school gerichte acties.

De schoolleiding zorgt ervoor dat de gegevens uit de incidentenregistratie geanalyseerd worden met het oog op evaluatie en verbetering van het veiligheidsbeleid. Conclusies en daaraan gerelateerde plannen worden besproken binnen het team en vastgelegd.

De personeelsleden weten hoe ze moeten handelen bij incidenten.

Er is vastgelegd (bijvoorbeeld in een pestprotocol, gedragscode of draaiboek) hoe gereageerd wordt op incidenten en deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend. Duidelijk is hoe schending van afspraken bestraft wordt, welke sancties getroffen moeten worden (zoals schorsing of verwijdering) wie daarbij een rol spelen en wat ieders verantwoordelijkheid is.

5.1.3 leerstofaanbod

Volledig aanbod

Bij de aangeboden leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' betrekken de leerkrachten alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.

De leerinhouden uit de gebruikte methoden zijn dekkend voor alle kerndoelen. Als een methode niet voldoet aan alle kerndoelen, dan kunnen de leerkrachten goed aantonen hoe de hiaten in het aanbod opgevuld zijn met aanvullende materialen. In de gebruikte registratiemappen (klassenboeken, groepsmappen e.d.) van de diverse groepen laten de leerkrachten zien dat de leerinhouden ook feitelijk worden aangeboden.

Gelegenheid tot leren

De school biedt de leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' aan zoveel mogelijk leerlingen aan tot en met het niveau van leerjaar 8.

Dit geldt in principe voor alle leerlingen. Wanneer dat niet gebeurt, kan de school dat uitleggen. Dit wordt voor die leerlingen vastgelegd. Deze leerlingen krijgen dan wel alle leerstofdomeinen aangeboden op of net onder het niveau van het minimumprogramma van groep 8.

De gebruikte methoden kennen een goede doorgaande leerstoflijn.

De groepen 1 en 2 werken met een beredeneerd en vastgelegd leerstofaanbod dat aansluit op de leerinhouden van groep 3 tot en met 8. Het ontwikkelingsvolgsysteem KIJK! geeft hiervoor leerlijnen met tussendoelen. In de leerjaren 3 tot en met 8 worden de methoden structureel, volledig en op elkaar aansluitend gehanteerd. Wanneer er geen methoden zijn, dan zijn de leerinhouden beschreven in leerlijnen met tussendoelen.

De leerinhouden bij Nederlandse taal passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen.

De school biedt een taalrijke omgeving die goed afgestemd is op de op school aanwezige leerlingenpopulatie. Wanneer een groot deel van de leerlingen met taalachterstanden binnenkomt (20 % of meer), wordt gewerkt met een beredeneerd en vastgelegd aanbod voor Nederlandse taal dat past bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Er is voldoende aandacht voor woordenschatontwikkeling en spreek- en luistervaardigheid, ook buiten de taallessen om, passend bij de leerlingpopulatie.

Het leerstofaanbod in groep 1 sluit goed aan op de ontwikkeling van de instromende leerlingen.

Scholen die samenwerken met een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf met een VVE-aanbod sluiten met hun aanbod aantoonbaar bij het voorschoolse programma aan. In alle andere gevallen is sprake van een goede aansluiting van het leerstofaanbod op het niveau (beginsituatie) van het instromende kind.

Toerusten en vormen

De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.

De leerkrachten werken in de groepen 1 tot en met 8 systematisch aan de bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfstandigheid, omgaan met emoties), aan de sociale vaardigheden (samenwerken, zelfredzaamheid, omgaan met conflicten, etc.) en aan houdingen/vaardigheden (zelfsturing, omgaan met verschillen, democratisch handelen, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moreel kunnen oordelen, etc.). Hierover zijn schoolbrede afspraken gemaakt.

De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie.

De school bevordert een verantwoorde deelname aan en betrokkenheid bij de samenleving. De leerkrachten schenken aandacht aan de bevordering van algemeen gangbare sociale competenties. Ze bevorderen basiswaarden en de kennis, houdingen en vaardigheden voor participatie in de democratische rechtsstaat. De leerkrachten brengen burgerschap en sociale integratie ook zelf in de praktijk.

5.1.4 zorg en begeleiding

Leerlingenbegeleiding

De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten volgen de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met landelijk genormeerde, valide en betrouwbare methodeonafhankelijke toetsen en observatie-instrumenten. Tenminste op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en wiskunde, de sociaal-emotionele ontwikkeling, aangevuld met gestructureerde observaties in groep 1 en 2. De toetsen worden in alle groepen bij alle leerlingen 2x per jaar afgenomen. Voor de leerlingen in de aanvangsgroepen wordt tenminste één keer in de kleuterperiode een toets afgenomen voor taalontwikkeling en wiskundige oriëntatie.

De leerkrachten volgen systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten bepalen in alle groepen regelmatig de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met behulp van dagelijks leerlingenwerk, observatie-instrumenten, methodegebonden toetsen en niet-methodegebonden toetsen. Ze doen dit in ieder geval voor Nederlandse taal, rekenen en wiskunde en sociale competenties. De leerkrachten analyseren zowel op leerlingniveau als op groepsniveau (foutenanalyse).

Analyse van opbrengsten leidt daar waar nodig voor groepjes leerlingen of voor individuele leerlingen tot aanpassing van het onderwijs.

In de groepsadministratie (groepsplannen, groepsmappen enz.) en/of in individuele hulplannen leggen de leerkrachten vast wat de gevolgen van de analyse en de interpretatie daarvan zijn voor de afstemming van het onderwijs (leerstofinhoud, de onderwijstijd, het didactisch en/of het pedagogisch handelen) aan individuele of groepen leerlingen.

De school stelt, indien nodig, voor leerlingen een ontwikkelingsperspectief vast.

Voor de leerlingen die voor één of meerdere van de vakgebieden (rekenen, lezen, begrijpend lezen en/of spelling) niet het eindniveau groep 8 zullen halen, stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast.

De school volgt en evalueert het ontwikkelingsperspectief en stellen het indien nodig bij.

Tenminste eenmaal per jaar stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, in overeenkomstig met of ongunstiger is dan het vastgestelde ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan wordt het ontwikkelingsperspectief, in overleg met ouders en zo mogelijk de leerling, indien nodig bijgesteld. De gevolgen daarvan voor het onderwijsaanbod worden vastgelegd.

Leerlingenzorg

De leerkrachten signaleren vroegtijdig welke leerlingen bijzondere zorg nodig hebben.

Op basis van het gebruikte leerlingvolgsysteem (zowel methodegebonden als niet-methodegebonden) zijn voor alle binnen de school gebruikte toetsen en observatieinstrumenten eenduidige criteria vastgelegd waarmee leerkrachten inzichtelijk maken bij welke leerlingen leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Deze criteria waarmee de extra onderwijsbehoeften bepaald worden zijn bij alle leerkrachten bekend.

Op basis van de analyse van de verzamelde gegevens bepalen de leerkrachten de aard van de zorg voor de leerlingen.

In geval van gesignaleerde achterstanden en/of stagnerende ontwikkeling analyseren de leerkrachten de verzamelde gegevens over het actuele leer- en ontwikkelingsproces (school, groep, leerkracht, thuissituatie). Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek om aard en oorzaak scherper te krijgen. Vervolgens krijgt op grond hiervan de extra zorg een concrete en passende invulling. Bij de bepaling van de zorg houden de leerkrachten nadrukkelijk rekening met de stimulerende (positieve aspecten en belemmerende factoren). Deze gebruiken ze bij het bepalen van de aard van de zorg.

De leerkrachten hebben inzicht in de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De leerkrachten hebben per leerling de onderwijsbehoeften inzichtelijk vastgelegd. Dit betreft de onderwijsbehoefte met betrekking tot onderwijstijd, instructie, leerstof en verwerking. Maar ook de specifieke onderwijsbehoeften in geval van geconstateerde leer- en gedragsproblemen (dyslexie, dyscalculie, ADHD enzovoort).

De leerkrachten voeren de zorg planmatig uit.

Voor alle leerlingen die overeenkomstig de criteria in aanmerking komen voor extra zorg, wordt de zorg tijdig in gang gezet. De beginsituatie is helder omschreven. Er worden concrete doelen geformuleerd. De activiteiten zijn concreet beschreven en gepland. Het moment en de wijze van evaluatie zijn vastgelegd. Één en ander is inzichtelijk vastgelegd in handelingsplannen (individuele plannen of groepsplannen). Vanuit de door hen gebruikte (school)documenten kunnen de leerkrachten laten zien dat er consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg.

De leerkrachten evalueren regelmatig de effecten van de zorg.

Leerkrachten gaan aantoonbaar na of de doelen van de extra zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was. Deze evaluatie leidt tot beredeneerde en vastgelegde keuzes voor het vervolgtraject. Hierbij zijn de leerkracht en de interne begeleider betrokken. Dit zorgt ervoor dat leerlingen steeds bij hen passende zorg ontvangen.

Doorstroom van leerlingen

De leerkrachten gebruiken de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.

De school vraagt informatie op van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen. De school gebruikt de informatie voor de begeleiding van leerlingen. Indien nodig wordt met de school of de instelling in contact getreden om onder andere de onderwijsbehoeften duidelijk(er) te krijgen.

De school maakt beredeneerde afwegingen bij de doorstroom van leerlingen binnen de school.

De school heeft beschreven welke procedures er gelden met betrekking tot de verlengde kleuterperiode, de overgang van groep 1 naar groep 2, de verkorte kleuterperiode, de overgang van groep 2 naar groep 3 en het mogelijk doubleren in de groepen 4 tot en met 8. Besluiten worden beargumenteerd (na het volgen van de juiste procedure) genomen en vastgelegd in het leerling-dossier. Alle betrokkenen zijn op de hoogte van de geldende procedures.

De school zorgt voor een 'warme overdracht' tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen.

De leerkrachten 'dragen hun groep over' aan de leerkracht van de volgende groep. In een overgangsbespreking komen alle leerlingen aan de orde en worden vooral de onderwijsbehoeften van de groep als geheel en van de afzonderlijke leerlingen besproken. Wanneer de leerlingen naar het voortgezet onderwijs gaan is er een bespreking met een vertegenwoordiger van de vervolgschool. Ook hier komen vooral de onderwijsbehoeften van de leerlingen aan de orde.

Zorgstructuur

Er is structureel overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider.

Er is periodiek overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider over de zorg aan de leerlingen (minimaal 3x per jaar). Het effect van de geboden hulp wordt besproken. De inhoud van de contacten met ouders komt aan de orde. Knelpunten behorend bij de zorg aan de leerlingen komen aan de orde. Dit overleg leidt tot afspraken die vastgelegd worden en tijdens een volgend overleg geëvalueerd worden.

De school werkt daar waar nodig samen met externe organisaties en deskundigen.

De school werkt samen met Regionale Expertise Centra (REC's), scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en andere instellingen, zodat indien nodig van hun kennis en inzet gebruik kan worden gemaakt, bij leerlingen bij wie de leerkrachten niet tegemoet kunnen komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze inbreng van externen levert meer kennis op in het omgaan met de op school voorkomende leer- en gedragsproblemen.

Er is regelmatig overleg tussen de interne begeleider en de schoolleiding over het functioneren van de leerlingenzorg.

De interne begeleider en de schoolleiding hebben verschillende keren per jaar overleg over het functioneren van de zorg. Daarvoor zijn er een aantal vaste besprekingspunten. De interne begeleider rapporteert over de knelpunten en over het effect van genomen maatregelen naar aanleiding van eerder geconstateerde knelpunten. De conclusies n.a.v. de bespreking worden vastgelegd.

De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de zorg is voor ieder duidelijk.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden en daarvan afgeleide taken van de verschillende betrokkenen (directeur, interne begeleider, coach, leerkracht en RT-er) met betrekking tot de leerlingenzorg zijn duidelijk omschreven en bij ieder bekend.

De leerkrachten zien zichzelf als de eerstverantwoordelijke voor wat betreft de zorg aan de leerlingen.

De regie over de zorg aan alle leerlingen ligt bij de leerkrachten en niet bijvoorbeeld bij de interne begeleiders. Dit betekent onder meer: Leerkrachten zijn het eerste aanspreekpunt voor de zorg aan de kinderen uit hun groep. Leerkrachten sturen de zorg aan, ook bijvoorbeeld als de leerling zorg buiten de groep krijgt. De leerkrachten voeren de zorg zoveel mogelijk zelf uit. De uitgevoerde zorg is overeenkomstig de op school gemaakte afspraken.

5.1.5 kwaliteitszorg

Voorwaarden voor kwaliteit

De school gaat actief na wat de onderwijsbehoeften zijn van de leerlingenpopulatie.

Het personeel heeft kennis van de kenmerken van de schoolbevolking. Ze kennen de onderwijsbehoeften (m.b.t. onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd).

De school stemt het onderwijsleerproces af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingpopulatie.

De kennis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen heeft aantoonbaar consequenties voor de inrichting van het onderwijsleerproces. Denk daarbij bijvoorbeeld aan onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd. Deze consequenties worden vastgelegd (b.v. in de groepsadministratie). Jaarlijks wordt dit geëvalueerd en indien nodig bijgesteld (b.v. binnen de groepsbespreking).

De school gaat na hoe leerlingen zich handhaven in het onderwijs.

De school weet hoe de oud-leerlingen functioneren in het vervolgonderwijs. De rapportage die de school vanuit het voortgezet onderwijs ontvangt over het functioneren van onze oud-leerlingen wordt systematisch geanalyseerd. Dit wordt vergeleken met de verwijzadviezen. Dit wordt besproken met vertegenwoordigers van het voortgezet onderwijs. Daar waar er aanleiding toe is, past de school het onderwijsleerproces aan. De conclusies naar aanleiding van de analyse worden vastgelegd.

Systeem van zelfevaluatie

De school plant elk jaar activiteiten in om de kwaliteit van het onderwijs te onderzoeken, te borgen, te verbeteren en openbaar te maken.

Dit is de kern van de kwaliteitszorg. De schoolleiding kan aantonen dat jaarlijks deze activiteiten ingepland worden. Bij openbaar maken gaat het om het afleggen van horizontale en verticale verantwoording.

De school heeft de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan.

Binnen de systematische aanpak van de kwaliteitszorg heeft de schoolleiding de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan. In het kwaliteitsbeleidsplan wordt ook beschreven wie wat op welk moment doet in dit proces en het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. De doelen zijn meetbaar (in waarneembare effecten) en concreet (wat betreft de beoogde verbeteringen) uitgewerkt.

De schoolleiding zorgt voor systematische analyse van het onderwijsleerproces en de leerlingopbrengsten met als doel om tijdig zwakke plekken te signaleren.

De school meet de resultaten aan het eind van de basisschool d.m.v. een landelijk genormeerde eindtoets (of een vervangende, door de inspectie aanvaarde werkwijze). De school vergelijkt de eindresultaten met die van scholen met een vergelijkbare schoolbevolking. Ook vergelijkt ze de resultaten met de eigen doelstellingen hieromtrent. Daarnaast worden ook de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode voor in ieder geval Nederlandse taal en rekenen en wiskunde geëvalueerd. Er wordt geëvalueerd of het onderwijsleerproces voldoet aan dat wat hierover in het schoolplan en/of andere schooldocumenten is vastgelegd (visie/strategische doelen/beleidsdoelen). Een evaluatie omvat het betrouwbaar meten, analyseren en waarderen van het onderwijsleerproces met als doel te komen tot kwaliteitsverbetering van de school.

De school verzamelt systematisch feedback van personen van buiten de school over die aspecten die zij zelf ook evalueert.

De school vraagt feedback aan personen van buiten de school. Dit gebeurt over onderwerpen waar de school zichzelf op evalueert en/of over de manier van zelfevaluatie. De schoolleiding kan aantonen deze evaluatie te analyseren en de uitkomsten hiervan te betrekken in het bepalen van verbeteracties.

5.1.6 communicatie met ouders

Meedenken

De personeelsleden laten zich waar nodig informeren over de opvattingen en bevindingen van ouders over de ontwikkeling van hun kind op school en thuis.

De school neemt initiatief om een goed beeld te krijgen over de thuissituatie, de schoolbeleving, de begeleiding van kind en/of gezin door instellingen voor hulpverlening, de effecten van specifieke begeleiding, enzovoort. De bevindingen worden vastgelegd in notulen en/of leerlingdossiers. De school organiseert kennismakingsgesprekken, spreekuren en rapportgesprekken. Bij contacten met externe zorgverleners worden ouders uitgenodigd en betrokken.

De ouders/verzorgers van leerlingen worden betrokken bij de zorg aan hun kind.

Leerkrachten en/of interne begeleiders geven op duidelijke en begrijpelijke wijze aan wat hun beeld is van de ontwikkeling van het kind. Ze geven de ouders inzicht in de vorderingen m.b.t. de basisvaardigheden en in de in de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind. Ze informeren ouders zo dat ouders begrijpen hoe zij tot dit beeld komen. Ze vragen of ouders dit beeld herkennen en eventuele zorgen kunnen meemaken. Leerkrachten en/of interne begeleiders gaan na welk beeld ouders hebben over de ontwikkeling van hun kind thuis en op school. Ze stellen samen met de ouders de onderwijsbehoefte van het kind vast. Ze gaan samen met de ouders na wat de beste aanpak is voor het kind, op school en waar mogelijk ook thuis. Ze stemmen de aanpak op school af met ouders en zorgen ervoor dat deze aanpak voor ouders duidelijk en acceptabel is. Ze maken duidelijke afspraken over wie wat doet en over de manier waarop geëvalueerd wordt.

De school ondersteunt de ouders bij de aanpak van hun kind thuis.

De school organiseert regelmatig thema-avonden met pedagogisch-didactische onderwerpen. De school licht ouders voor over het praktische werk in de groep d.m.v. een informatiebrief aan het begin van het jaar. Leerkrachten geven tips en ideeën over hoe ouders thuis op positieve en plezierige wijze de ontwikkeling van hun kind kunnen bevorderen. Leerkrachten stimuleren ouders om vanuit hoge verwachtingen met het kind om te gaan. Leerkrachten ondersteunen de ouders bij begeleiding van hun kind in de thuissituatie (huiswerkbegeleiding). Leerkrachten geven ouders bruikbare adviezen ten aanzien van huiswerkbegeleiding.

5.1.7 contacten met externen

Functioneel

De school onderhoudt functionele contacten met voor- en naschoolse voorzieningen.

De school onderhoudt indien nodig contacten met naschoolse voorzieningen gericht op overdracht van leerlinggegevens, op de aansluiting (problematiek) en op afstemming.

De school onderhoudt functionele contacten met scholen voor voortgezet onderwijs.

De school onderhoudt contacten met scholen voor voortgezet onderwijs, waar leerlingen naar zijn uitgestroomd. De contacten zijn gericht op overdracht van leerlinggegevens en de aansluitingsproblematiek, op afstemming en op voorlichting. De school ontvangt rapportages over de vorderingen van oud-leerlingen.

De school onderhoudt functionele contacten met de onderwijsadviesdienst(en).

De school heeft afspraken over dienstverlening door de onderwijsadviesdienst vastgelegd. De school heeft daarin afspraken gemaakt over leerlingbegeleiding, systeembegeleiding. Vooraf worden duidelijke doelstellingen vastgelegd. De effecten van de begeleiding worden nagegaan en geëvalueerd.

De school neemt actief deel aan relevante netwerken.

De school is actief betrokken bij de activiteiten binnen het SWV. De school onderhoudt daar waar nodig contacten met instellingen voor jeugdhulpverlening, instellingen voor (geestelijke) gezondheidszorg enz., voor het op elkaar afstemmen van interventies.

5.1.8 schoolontwikkeling

Resultaatgericht

De schoolleiding stimuleert een resultaatgerichte cultuur en draagt dit uit.

In de schoolgids, het schoolplan en andere beleidsdocumenten wordt nadrukkelijk aangegeven dat de school streeft naar goede resultaten en hoge verwachtingen heeft van haar leerlingen en leerkrachten. De streefdoelen worden bekend gemaakt aan de verschillende belanghebbenden (schoolplan, schoolgids, schooldocumenten). De schoolleiding bewaakt de realisatie van de doelen (evaluatie en bijstelling). De schoolleiding controleert of afspraken nagekomen worden. De schoolleiding onderstreept steeds het belang van goede resultaten (ouderavonden, schoolkrant, personeelsvergaderingen, informele contacten enz.).

Het team werkt met schoolspecifieke streefdoelen.

Voor de niet-methodegebonden toetsen heeft het team per toets (inclusief pedagogisch LVS) en per groep streefdoelen geformuleerd. Deze streefdoelen zijn afgestemd op onze schoolpopulatie. Het team stelt daarbij hoge doelen (hoge verwachtingen). De doelen zijn vastgesteld tijdens een overleg met het team.

Het team werkt planmatig aan goede resultaten.

De schoolleiding laat zich informeren (of gaat zelf na) hoe de resultaten voor de verschillende groepen zich verhouden tot de streefdoelen (en de scores van scholen met een vergelijkbare populatie). Welke trends er waarneembaar zijn enz. Op basis van deze analyse worden, indien nodig verbeteracties in gang gezet. De conclusies en de verbeteracties worden vastgelegd. Na een vooraf bepaalde periode wordt gemeten wat de effecten zijn van de in gang gezette verbetering en vindt evaluatie en bijstelling plaats.

Wanneer de resultaten daar aanleiding toegeven wordt het onderwijsleerproces door het team nader geanalyseerd.

Het personeel bepaalt gezamenlijk welke aspecten van het onderwijsleerproces het nader wil analyseren (b.v. leertijd, inhoud instructie, gebruikte methoden enz.). Welke gegevens ze daarbij willen verzamelen, op welke manier en door wie. De uitkomsten vergelijken ze met bevindingen uit de vakliteratuur en/of bespreken ze met een extern deskundige.

De conclusies naar aanleiding van analyses worden besproken binnen het team.

Trendanalyses en verdiepende analyses van het onderwijsleerproces (en de conclusies naar aanleiding daarvan), worden besproken tijdens een teamoverleg. De teamleden kijken daarbij naar oorzaken van opvallende trends. En ze spreken af wat ze doen om te borgen en te verbeteren.

Het team stelt gezamenlijk verbeteronderwerpen en succesmaten vast.

Gezamenlijk wordt vastgesteld wat de onderwerpen zijn waar aan gewerkt gaat worden. Daarbij wordt ook concreet en meetbaar vastgesteld wat leerlingen, leerkrachten, interne begeleiders en schoolleiding moeten kennen, kunnen en doen, om de gestelde verbeterdoelen te realiseren

De schoolleiding gaat met de leerkrachten in gesprek over de in hun groep behaalde resultaten en dat in relatie tot hun lesgeven.

De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de didactische, pedagogische en organisatorische vaardigheden van de leerkrachten (o.a. klassenbezoeken). De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de toetsresultaten die in de verschillende groepen behaald worden in relatie tot de streefdoelen en de historie van de groep. De schoolleiding bespreekt dit met de individuele leerkrachten en legt indien nodig de relatie met de kwaliteit van het lesgeven. Daar waar nodig wordt ondersteuning, begeleiding en/of coaching geadviseerd en geregeld.

5.2 Preventieve en licht curatieve ondersteuning

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de school door middel van preventieve en licht curatieve ondersteuning tegemoetkomt aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

- A. Het zorgteam binnen onze school heeft voldoende expertise om op een adequate wijze handelingsgericht te (laten) handelen in de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en gezinnen.
In het zorgteam van de school is onderwijs- en zorgexpertise van buiten het onderwijs beschikbaar. De onderwijsexpertise is onafhankelijk van de school. De zorgexpertise heeft verbinding met het gemeentelijke zorgsysteem (CJG). De afstemming met ketenpartners is gewaarborgd. De school maakt duidelijk hoe in- en externe expertise wordt ingezet.
- B. Onze school hanteert de principes van handelingsgericht werken als uitgangspunt voor het verlenen van ondersteuning op alle niveaus.
In de begeleiding van groepen en individuele leerlingen wordt handelingsgericht gewerkt. De ondersteuningsstructuur van de school is ingericht volgens de uitgangspunten van HGW. Dit geldt ook voor het LVS.
- C. Onze school is gericht op het behalen van optimale opbrengsten.
Het doelgericht realiseren van optimale opbrengsten, passend bij de leerlingpopulatie en individuele kinderen is een integraal onderdeel van het beleid van de school. Dit uit zich in het formuleren van streefdoelen per groep. De school rapporteert en evalueert opbrengsten op school-, groeps- en individueel niveau. Er worden opbrengstgerichte gesprekken gevoerd.
- D. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyslexie.
Het (lees)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyslexie in een vroeg stadium op te merken. In het dyslexieprotocol van de school is dit adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyslexie handelt de school preventief en aanvullend op het (lees)onderwijs binnen de school. In het dyslexieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het protocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyslexie hebben.
- E. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyscalculie/ernstige rekenproblemen.
Het (reken)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyscalculie of ernstige rekenproblemen in een vroeg stadium op te merken. In het dyscalculieprotocol van de school is dit adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyscalculie of ernstige rekenproblemen handelt de school preventief en aanvullend op het (reken)onderwijs binnen de school. In het dyscalculieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het protocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyscalculie of ernstige rekenproblemen hebben.
- F. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een minder dan gemiddelde intelligentie.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege minder dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen.
- G. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege meer dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen. Voor het vaststellen van hoogbegaafdheid hanteert de school een vast protocol.
- H. Onze school is fysiek toegankelijk en heeft de beschikking over hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke beperking.
Het beleid van de school is erop gericht om door middel van toegankelijkheid van het gebouw en (realiseren van) aanwezige voorzieningen en hulpmiddelen leerlingen met lichamelijke beperkingen het onderwijs op de school te laten volgen (zie ook paragraaf 4.3). De school is rolstoeltoegankelijk op de benedenverdieping. Er is een invalidentoilet. De gangen zijn breed.
- I. Onze school hanteert een (preventieve en licht-curatieve) aanpak op sociale veiligheid en gedragsproblemen.
Het organisatie- en ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers te bevorderen en gedragsproblemen te voorkomen. Ondersteuningsbehoeften op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling worden door de school op een eenduidige wijze in een vroeg stadium gesignaleerd. Voor iedere medewerker is duidelijk op welke wijze gehandeld moet worden in geval van escalaties. De school heeft een pestprotocol gericht op dader, slachtoffer en ouders en handelt daar consequent naar. We hanteren het door het team vastgestelde Pest- en Omgangsprotocol.
- J. Onze school heeft een voor alle medewerkers bekend en toegankelijk protocol voor medische handelingen.
Voor elke medewerker is duidelijk welke medische handelingen wel of niet gedaan mogen worden. In het dossier van de leerling is vastgelegd welke medische ondersteuning een leerling in voorkomende gevallen nodig heeft, hoe dit georganiseerd is, wie in noodsituatie handelend mag optreden en wie in alle gevallen verantwoordelijk is.
- K. Onze school is in staat vroegtijdig leer-, opgroei- en opvoedproblemen te signaleren
Het ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht dat niet alleen belemmeringen in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling binnen de school in een vroeg stadium worden onderkend, maar dat dit ook geldt bij belemmeringen in de sociale context van leerlingen buiten de school.

5.3 Ondersteuningsstructuur

5.3.1 ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR

In dit hoofdstuk geven we een schematische beschrijving van de manier waarop informatie over een leerling wordt verkregen, wie er verantwoordelijk voor is en wat er mee gedaan wordt binnen de school.

Voorinformatie

- Voor nieuwe leerlingen, zowel voor groep 0 of 1 als voor tussentijds instromende leerlingen is een vragenlijst ontwikkeld, 'Dit ben ik'. Deze wordt door de ouders ingevuld, door de leerkracht gelezen en door de IB-er verwerkt in het leerlingendossier.
- Als het kind op de peuterspeelzaal heeft gezeten, krijgen wij het overdrachtsformulier "de Peuterestafette". De leerkracht leest dit en de IB-er verwerkt dit. Jaarlijks is er een overleg met mensen van de peuterspeelzaal.
- Komen leerlingen van een andere school, dan wordt het Digitaal Overdrachtsformulier geïmporteerd. (DOD) door de IB-er. Meestal is er ook telefonisch of contact per mail.

Naast de voorinformatie en de toetsanalyse wordt er minstens één keer in de schoolloopbaan een ouderbezoek gedaan door een leerkracht bij het kind thuis. Verder alleen indien nodig.

Toetsen

We kennen in onze school een IB-er onderbouw (gr. 1 t/m 4) en een IB-er bovenbouw (gr. 5 t/m 8). De IB-er bovenbouw stelt jaarlijks een kalender op voor de afname van niet-methodegebonden toetsen. De meeste methoden kennen methodegebonden toetsen; die worden afgenomen op het moment dat de methode dit aangeeft.

Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard en de zorg voor zorgleerlingen.

Onderwijs aan zorgleerlingen:

- Zorg / hulp binnen basishandelen in de groep
- Leerling in instructiegroep op niveau (reguliere differentiatie) door groepsleerkracht.

De analyse van de resultaten van de verschillende gemaakte toetsen kan ook tot gevolg hebben dat:

- Er een handelingsplan opgesteld wordt door de groepsleerkracht i.o.v. met de IB-er.
- Het handelingsplan kan uitgevoerd worden:
 - A. Binnen de klas door de groepsleerkracht > instructietafel
 - B. Buiten de klas door de IRT-er > in een groepje of individueel
- Dit volgens een door de IB-er of IRT-er opgesteld rooster.
- De verantwoordelijkheid berust uiteindelijk bij de groepsleerkracht.

Handelingsplannen

Elk schooljaar is verdeeld in drie zorgperiodes van elk ongeveer 13 schoolweken.

Handelingsplannen: vallen samen met de zorgperiodes; binnen de klas kan op elk gewenst moment gestart en geëindigd worden, liefst m.b.v. het groepsplan.

Na evaluatie wordt bepaald of het doel behaald is in overleg met de IB-er en de IRT-er.

Drie keer per schooljaar wordt een IB-gesprek gevoerd tussen de IB-er en alle groepsleerkrachten.

- Alle zorgleerlingen worden dan besproken
- Alle leerlingen over wie zorgen zijn kunnen aan de orde komen (inbreng groepsleerkracht)
- De voortgang van de handelingsplannen wordt besproken; het vervoltraject wordt besproken. Er gaat informatie naar de ouders.
- Bij grote achterstand op één van de hoofdvakken (technisch lezen, spelling, begrijpend lezen of rekenen) wordt een aangepaste leerroute overwogen door groepsleerkracht en IB-er.

In dit kader vindt er ook regelmatig afstemming plaats tussen de IB-er, de onderwijsassistent die het IRT verzorgt en de leerkracht.

Tijdens de bouwvergaderingen wordt intervisie gedaan over leerlingen die zorg geven.

Het consultatiegesprek

De orthopedagog komt 5 á 6 keer per jaar een morgen op school. Als er signalen komen van zorg waar wij op school niet uitkomen, organiseren wij een consultatiegesprek waarvoor ook de ouders worden uitgenodigd. De IB-er verzorgt en organiseert dit.

Indien nodig wordt voor een leerling voor een bepaald vak door de IB-er, in samenwerking met de leerkracht en de ouders een ontwikkelingsperspectief opgesteld in Parnassys.

Opbrengstgericht werken

- De directeur onderzoekt na iedere toetsperiode van niet methodegebonden toetsen de trendanalyses van de afgelopen jaren.
- De IB-er onderzoekt de opbrengsten per groep
- De uitkomsten worden in het MT besproken; voorlopige conclusies en streefdoelen worden in teamverband besproken.

5.3.2 BESCHRIJVING VAN FUNCTIES EN TAAKPROFIELEN BINNEN ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR

Binnen onze school zijn de volgende functies binnen de ondersteuningsstructuur beschikbaar. Een beknopt taakprofiel geeft de hoofdlijn aan van de activiteiten die binnen deze functies worden gedaan. Een uitgebreide taakomschrijving is op school beschikbaar.

Taakomschrijving Bouwcoördinator
bouwcoördinator 1 – 4 (OB) + bouwcoördinator 5 – 8 (BB)
BEGELEIDING
Het voeren van voortgangsgesprekken met de leerkrachten van de betreffende bouw
Het tenminste één keer per cursusjaar brengen van een bezoek aan de groepen in de toegewezen bouw (w.o. de parttime leerkrachten)
Het organiseren van collegiale consultatie. De consulterende leerkracht wordt vervangen door de bouwcoördinator
Het tenminste één keer per jaar voeren van een evaluatiegesprek m.b.t. het groepsbezoek met de collega's in de toegewezen bouw (w.o. de parttime leerkrachten)
IMPLEMENTATIE
Het begeleiden bij de uitvoering van nieuwe methodieken en leermiddelen
LEERLINGZAKEN
De leerlingenzorg valt onder verantwoordelijkheid van de IB-ers. De bouwcoördinator bewaakt zondig de afstemming tussen alle betrokkenen. Zie hiervoor het zorgplan.
Het aandacht geven aan situaties (incidenteel) die extra zorg vragen
Handhaven + registratie protocol agressie & geweld en grof taalgebruik
BEHEER MATERIALEN
Beheer orthotheek
Inventarisatie van leer- en hulpmiddelen t.b.v. orthotheek
Het aanleveren van voorstellen voor de (jaar)bestellingen t.b.v. orthotheek

TAAK- EN FUNCTIEOMSCHRIJVING DIRECTIE
BIJ AFWEZIGHEID VAN DE DIRECTEUR WORDEN DE TAKEN WAARGENOMEN DOOR DE BOUWCOÖRDINATOREN
ONDERWIJSINHOUDELIJK
* bijhouden onderwijskundige ontwikkelingen
* gestalte geven aan de onderwijsinhoudelijke gang van zaken en de bewaking er van.
* kwaliteitsbeleid
* groepsbezoeken 1 t/m 8 (gericht op visie, zoals verwoord in het schoolplan/ hoofdlijnen)
* bewaken leerlingenzorg (IRT-gebeuren)
* bijhouden onderwijskundige ontwikkelingen op gebied van leerlingenzorg/ OGW
MANAGEMENT
* organisatie teamoverleg/MT-overleg

Taakomschrijving Intern Begeleider
IB-er onderbouw groep 1 -4; IB-er bovenbouw groep 5 – 8; Beiden zijn lid van het MT.
ALGEMEEN
Bijhouden van onderwijskundige ontwikkelingen op gebied van zorgleerlingen, b.v. ADHD, NLD, PDD-NOS, e.d.
Zorg voor levensbeschouwelijke en pedagogische identiteit
Aanspreekpunt voor leerkrachten m.b.t. alle zaken die het onderwijsleerproces betreffen. Hij is medeverantwoordelijk voor het onderwijsleerproces voor onder- en bovenbouw.
Schrijven en actualiseren van het zorgplan (WSNS)
Het bewaken van de uitvoering en de voortgang van de genomen besluiten en onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen
Het bijwonen van het beleidsoverleg met directie (bijv. advies over onderwijsinhoudelijke, organisatorische e.d. zaken;)
Sluis richting directie, waaronder het melden van bijzonderheden van aangegeven en gesignaleerde zaken
Het leveren van structurele bijdragen van het schoolplan, de werkdocumenten en de schoolgids.
Aanwezig bij sollicitatiegesprekken samen met MR-leden.
LEERLINGVOLGSYSTEEM
Maken van de toetskalender
Zorgdragen voor de afname van alle toetsen
Zorgdragen voor de leerlingdossiers
Zorgdragen voor de toetsmaterialen
Toetsgegevens controleren, analyseren en verwerken
LVS-gegevens omzetten in statistieken (Parnassys)
IB-GESPREKKEN
Organiseren en leiden van zorgbesprekingen, bouwvergaderingen, intervisiebesprekingen e.d.
Regelmatig IB-gesprekken met leerkracht en IRT-er voeren
Ondersteunen van de groepsleerkrachten met betrekking tot zorgleerlingen
Leerkrachten coachen op het gebied van de zorg
Het tenminste één keer per cursusjaar brengen van een bezoek aan de groepen met oog op de zorg
Het organiseren van collegiale consultatie. De consulterende leerkracht wordt vervangen door de IB-er.
ZORGLEERLINGEN
Het aandacht geven aan leerlingen, die structureel bijzondere zorg vragen, b.v. bij pesten of ander afwijkend individueel of groepsgedrag
IB-er brengt advies uit aan het directielid
Eventueel voeren van toelatingsgesprekken + uiteindelijke beslissing meedelen aan de ouders m.b.t. zorg in het kader van Passend Onderwijs
Bewaken en bespreken van evaluaties van de hulplannen
Organiseren en verslag doen van de consultaties met de orthopedagoog van Driestar Educatief.
Leiden van de gesprekken m.b.t. overgang, doublure of overplaatsing naar S(B)O
Leiden van de gesprekken bij vervroegd doorstromen
Directie op de hoogte houden via het zorgoverleg van nieuwe ontwikkelingen binnen de leerlingenzorg.
Coördineren onderwijskundige rapporten
Contact onderhouden met de ambulante begeleider
Uitvoeren of laten uitvoeren van deelttoetsen voor nadere analyse
IMPLEMENTATIE
Het begeleiden bij de uitvoering van nieuwe methodieken en leermiddelen
EXTERNE CONTACTEN
Onderhouden contacten met SO en SBO en WSNS-verband
Aanvragen ambulante begeleiding
Regelmatig organiseren van en deelnemen aan overlegsituaties met ouders en/of met vertegenwoordigers van externe instanties.
BEHEER MATERIALEN
Beheer orthotheek
Het aanleveren van voorstellen voor de (jaar)bestelling t.b.v. de orthotheek
TAAK- EN FUNCTIEOMSCHRIJVING ONDERWIJSASSISTENT

BASISONDERWIJS
FUNCTIEBESCHRIJVING
Uitgangspunt van de functieomschrijving is dat de onderwijsassistent de taken uitvoert onder verantwoordelijkheid van de leerkracht.
1. Het ondersteunen van de leerkracht in de onderbouw (bij uitzondering ook de leerkracht in de midden- en bovenbouw) op zijn aanwijzingen bij het verrichten van eenvoudige routinematige onderwijsinhoudelijke taken.
2. Het begeleiden van leerlingen bij de verwerving van vaardigheden.
TAAKKARAKTERISTIEK
Ad. 1 * begeleidt individuele leerlingen of kleine groepen van leerlingen die van de leerkracht instructie hebben ontvangen; vangt onder verantwoordelijkheid van de leerkracht van groep 1 ook groep 0 op.
* ziet toe op het zelfstandig werken van leerlingen;
* helpt leerlingen bij het uitdiepen van een onderwerp;
* begeleidt leerlingen met een aparte leertaak en registreert het ontwikkelings- en leerproces;
* begeleidt individuele leerlingen bij niveaulezen;
* helpt bij de uitvoering van handelingsplannen voor leerlingen;
* verzorgt mede de administratie van leerlingenprestaties en andere leerlingengegevens die van belang zijn voor het leerproces;

TAAK- EN FUNCTIEOMSCHRIJVING LEERKRACHT BASISONDERWIJS
Onderwijs en zorg
<ul style="list-style-type: none"> • de leerkracht is als eerste verantwoordelijk voor de zorg aan leerlingen • de leerkracht richt zijn lessen zo in, dat er pedagogisch-didactisch op een verantwoorde wijze op 3 niveaus wordt gewerkt in zijn groep m.b.t. Ned. Taal, en rekenen en wiskunde • de leerkracht verzamelt leeropbrengsten en toetsgegevens • de toetsuitslagen en andere leeropbrengsten worden op individueel- en groepsniveau geanalyseerd • er wordt een groepsplan opgesteld om n.a.v. de analyse de leerbehoeften van de individuele leerling in kaart te brengen • de leerbehoeften van individuele leerlingen kunnen geclusterd worden tot groepjes leerlingen • het bijhouden van de leerresultaten in het LVS • periodiek overleg voeren met de IB-er en de IRT-er • gegevens verzamelen m.b.t. sociaal-emotioneel welzijn van de leerlingen m.b.v. Zien • de leerkracht interpreteert de gegevens en stelt zo mogelijk een individueel handelingsplan op of een groepsplan. • De leerkracht werkt volgens HGW uitgangspunten en is OGW gericht • De leerkracht heeft periodiek overleg met de directeur • De leerkracht houdt kindgesprekken • De leerkracht heeft oudergesprekken

5.3.3 SAMENWERKINGSRELATIES MET EXTERNE INSTANTIES

Voor het adequaat begeleiden en ondersteunen van leerlingen in hun ontwikkeling zijn de volgende externe instanties voor de school van belang.

- De orthopedagoog van Driestar Educatief
- Dyslexiebehandelaar Driestar-educatief
- School Maatschappelijk Werker (Rivas)

Daarnaast is op kindniveau sprake van een scala aan externe instanties. De inzet van die instanties wordt verantwoord in het dossier van leerlingen. Er kan gedacht worden aan:

- Externe logopedist: indien nodig en onder verantwoordelijkheid van de ouders
- Externe zorgverleners als psychologen, psychiaters, fysiotherapeuten e.d.: indien nodig en onder verantwoording van de ouders
- Ambulant begeleider
- CJG

6. Extra ondersteuning

In dit hoofdstuk beschrijven we welke extra (specifieke) ondersteuningsmogelijkheden de school heeft. Na de uitgangspunten van de school voor het bieden van extra ondersteuning wordt aan de hand van vijf aspecten de mogelijkheden, randvoorwaarden en beperkingen van de school beschreven.

6.1. Uitgangspunten

1. De school is bereid bij kinderen met extra onderwijs-, ondersteunings- en opvoedbehoeften te onderzoeken welke extra ondersteuning binnen de school gerealiseerd kan worden.
2. De school gaat hiertoe een open gesprek met de ouders van een leerling.
3. Voor de school staat het belang van het kind hierbij voorop: zowel ontwikkelingsmogelijkheden als welbevinden moeten gewaarborgd zijn.
4. Het moet wel praktisch mogelijk zijn en geen ernstige belemmering vormen voor de overige kinderen in de groep en/of de leerkracht.
5. Indien de school het kind niet voldoende ondersteuning kan bieden op school, wordt gezocht naar een passende school binnen het samenwerkingsverband.

6.2 Mogelijkheden

6.2.1 EXPERTISE

Intern

Binnen de school is de volgende expertise aanwezig:

- a. Eén intern begeleider is geschoold in de uitgangspunten van handelingsgericht werken.

Aanvullende expertise:

In de onderbouw wordt gewerkt vanuit de basisprincipes van OGO. Dit betekent dat er gekeken wordt naar de totale ontwikkeling van een kind. Dit vanuit het basisprincipe 'de zone van de naaste ontwikkeling'.

Betekenisvolle activiteiten geven inhoud aan het leren. Het thema wordt door de kinderen bedacht en uitgewerkt in verschillende hoeken. De leerkracht stemt de onderwijsbehoefte van het kind af door het kind goed te volgen. Dit gebeurt door observatie met gebruik van het ontwikkelingsvolgsysteem KIJK!. Het kind en zijn of haar ontwikkeling staat centraal.

Extern (snel oproepbaar)

- a. De school kan expertise inroepen van een orthopedagoog; op vaste momenten in het schooljaar is deze op school aanwezig.
- b. De school kan een beroep doen om expertise van ambulante begeleiders zowel ten aanzien van leerlingen met ondersteuningsbehoeften op gedrag, als met cognitieve en lichamelijke beperkingen. Dit vragen we aan via Kindkans in Parnassys.
- c. Er zijn contacten met een externe logopedist. Op aanvraag van ouders kan deze ingeschakeld worden.
- d. Vanuit het CJG kan de schoolmaatschappelijk werker betrokken worden bij het ondersteuningsteam van de school.
- e. Vanuit cluster 1 en 2 instellingen is extra ondersteuning mogelijk.
- f. Op dit moment (november 2013) is er één morgen in de week een dyslexiebehandelaar van Driestar-educatief werkzaam. Dit kan echter ook weer stoppen.

6.2.2 AANDACHT EN TIJD

- a. Op school is structureel formatie voor onderwijsassistentie aanwezig, deels bekostigd vanuit de lumpsum
- b. Te ontvangen middelen voor het geven van extra ondersteuning zullen voor zover mogelijk worden ingezet om extra onderwijsassistentie te realiseren
- c. In de groepen wordt gewerkt in drie niveaus bij de basisvakken.
- d. Daarnaast wordt indien nodig gewerkt met eigen leerlijnen voor leerlingen vanaf groep 6. Dit wordt dan besproken met de ouders en geformuleerd in een ontwikkelingsperspectief.
- e. Er wordt gewerkt vanuit de basisprincipes van HGW.

6.2.3 PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN

- a. Ouders zijn voor ons een belangrijke partners bij het inrichting van (extra) ondersteuning voor leerlingen.
- b. Bij gesprekken over individuele leerlingen worden ouders uitgenodigd.
- c. Vanaf groep 6 vinden, indien mogelijk en indien nodig, voorafgaand aan gesprekken over individuele leerlingen gesprekken met de betreffende leerlingen door de leerkracht plaats.
- d. Daar waar sprake is van de noodzaak van het hanteren van protocollen zal de school deze in overleg met deskundigen inzetten binnen de mogelijkheden van de school.
- e. We hebben de methode 'Zeggen wat je ziet' staan en ooit ingezet bij een leerling met het Syndroom van Down. Deze methode voor pictolezen hebben we daarna niet meer gebruikt, maar die zou indien nodig ingezet kunnen worden. Op dit moment kan één onderwijsassistent hiermee werken.
- f. Er zijn verschillende methodes op school aanwezig voor taaltraining: 'Een mond vol taal', 'Doe meer met Bas'.

6.2.4 FYSIEKE OMGEVING

- a. De benedenverdieping van de school is in zijn geheel rolstoeltoegankelijk (ruime gangen, invalidentoilet, e.d.).
- b. De school is vanuit extra te ontvangen middelen bereid binnen de budgettaire mogelijkheden aangepast meubilair aan te schaffen, mits daar door deskundigen advies voor wordt gegeven.

6.2.5 SAMENWERKINGSRELATIES

- a. De school heeft contacten met het CJG.
- b. De gemeente beschouwt de school als vindplaats; overleggen vinden liefst op school en niet extern plaats.
- c. Vijf keer per jaar komt de orthopedagoog van Driestar-educatief voor de geplande consultatie.
- d. Via het samenwerkingsverband is het mogelijk Ambulante Begeleiding aan te vragen en in te zetten.

6.3. Voorwaarden:

6.3.1. EXPERTISE

1. De benodigde expertise voor de begeleiding van het kind dient schoolintern of – extern binnen redelijke termijn oproepbaar te zijn. Door vertrek van een werknemer kan tot op dat moment beschikbare expertise tijdelijk of in zijn geheel niet meer beschikbaar zijn.
2. Bij opvoedbehoeften (en ondersteuningsbehoeften van ouders) dient sprake te zijn van begeleiding en ondersteuning in de thuissituatie door externe hulp-/zorgverleners.

6.3.2. AANDACHT EN TIJD

1. Er dienen extra handen beschikbaar te zijn om voldoende aandacht en tijd te geven.
2. De ontwikkeling van de andere kinderen in de groep wordt niet belemmerd door te veel aandacht die aan een leerling met speciale onderwijsbehoeften gegeven moet worden.
3. De fysieke veiligheid van andere kinderen en leerkrachten is gegarandeerd. Overige kinderen met (extra) ondersteuningsbehoeften in de groep moeten voldoende aandacht en tijd kunnen blijven krijgen.

6.3.3. PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN

1. De in speciale onderwijsvoorzieningen gehanteerde protocollen, methodieken en aanpakken kunnen worden vertaald naar de inrichting van het onderwijs op onze school (zie concept).
2. Bij te veel afwijking hiervan dient sprake te zijn van inzet van extra handen.
3. Leerkrachten worden niet belast met het doen van medische handelingen, tenzij dat het gebeurt met hun volledige instemming en altijd tot nader order.

6.3.4 FYSIEKE OMGEVING

1. Bij lichamelijk gehandicapte en langdurig zieke kinderen zijn de fysieke mogelijkheden van de school een doorslaggevend uitgangspunt.
2. Bij extreme ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag dient binnen de school een time-out ruimte en achtervang aanwezig te zijn.

6.3.5. SAMENWERKINGSRELATIES

1. Naar behoefte van kind, school, leerkracht en ouders dient samenwerking met buitenschoolse expertise structureel te zijn.

6.4. Beperkingen

De school zal, na plaatsing van een leerling met extra ondersteuningsbehoeften, jaarlijks evalueren of de plaatsing verlengd kan worden.

6.4.1 EXPERTISE

1. De school beschouwt activiteiten rond medische zorg als niet behorend tot haar expertise.

6.4.2 AANDACHT EN TIJD

1. De school zal geen kinderen opvangen wanneer er sprake zal van meer zorg dan onderwijs.
2. De school zal geen extra ondersteuning bieden aan leerlingen, als de aandacht voor die leerlingen ten koste gaat van de reguliere aandacht voor de rest van de groep.
3. De school zal geen extra ondersteuning bieden aan leerlingen, wanneer het welbevinden en de veiligheid van de groep aantoonbaar in het geding is.

6.4.3 PROTOCOLLEN, METHODIEKEN EN AANPAKKEN

1. Er worden op school rond extra ondersteuning geen protocollen, methodieken en aanpakken ingezet, indien dit op kindniveau leidt tot meer zorg dan onderwijs.

6.4.4 FYSIEKE OMGEVING

1. De school is op de bovenverdieping niet rolstoeltoegankelijk.
2. Door de datering van het schoolgebouw zijn er niet veel extra ruimten aanwezig.
3. Op dit moment is er geen op de juiste manier ingerichte time-out ruimte.

6.4.5 SAMENWERKINGSRELATIES

1. De school zal geen gecombineerde arrangementen (onderwijs en zorg voor jeugd) inzetten als de ouders hierin niet meewerken
2. De school verwacht dat de ouders rechtstreeks met de school communiceren en kan geen extra ondersteuning bieden als eenzijdig het contact verbroken is/wordt.

7 Conclusie en ambities

Nadat directie en team de gegevens uit de hoofdstukken 3 t/m 6 hebben geanalyseerd, gewogen en doorgrond, zijn er conclusies getrokken. Vervolgens zijn er gezamenlijke ambities geformuleerd en zijn de daarvoor benodigde randvoorwaarden in kaart gebracht. De voorgenomen ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

Verder worden er verschillende documenten genoemd. In het interne zorgplan staat veel beschreven omtrent zorg en begeleiding van leerlingen. In de notitie over burgerschap wordt de visie hierop uitgewerkt. De beleidsplannen rond HGW en OGW geven richting aan het werken volgens HOGW-principes. Uit te voeren audits kunnen ook bijdragen aan het formuleren van ambities en verbeteractiviteiten. Rond het uitvoeren van medische handelingen wordt een protocol geschreven.

7.1 Conclusies

7.1.1.1 BASISONDERSTEUNING - BASISKWALITEIT

Op het gebied van de basisondersteuning zijn veel zaken in gang gezet en werkelijkheid binnen de school. Een en ander is echter niet vastgelegd en geborgd. Andere zaken worden gedeeltelijk gedaan. Om te kunnen verantwoorden dat onze school in staat is de basiskwaliteit te bieden, zijn in paragraaf 7.2.1 ambities hieromtrent geformuleerd.

7.1.1.2 BASISONDERSTEUNING – PREVENTIEVE EN LICHT-CURATIEVE ONDERSTEUNING

Ons team wordt geschoold om handelingsgericht te werken. Ambities hieromtrent zijn opgenomen in paragraaf 7.2.1.1 (HGW).

Opbrengstgericht werken moet nog een forse impuls krijgen. Het heeft de aandacht van de directeur. Plannen en ambities zijn opgenomen in paragraaf 7.2.1.1 (OGW).

De school handelt preventief wanneer er signalen van mogelijke dyslexie zijn. Het ondersteunen van zwakke lezers is echter onze eerste prioriteit. Het dyslexieprotocol wordt gehanteerd. Een en ander kan nog wel beter omschreven worden in het interne zorgplan.

Dyscalculie heeft nog niet echt onze aandacht gehad. De ambitie hieromtrent is te vinden in paragraaf 7.2.1.2.

De afgelopen jaren hebben we ons bekwaamd in het werken in niveaugroepen bij de basisvakken. Dit heeft geresulteerd in aanpassingen qua instructiebehoefte, lesstof en de hoeveelheid leerstof. Dit geldt dus kinderen met een minder begaafde kinderen, maar ook de meer begaafde kinderen. We willen echter hierin nog wel stappen maken het verder omschrijven.

Tot op dit moment vinden er soms kleine medische handelingen door leerkrachten plaats (m.n. bij diabetes). Er is echter niet omschreven in een protocol hoe we hier tegenover staan.

Ons Pest- en Omgangsprotocol functioneert naar wens. Jaarlijks gaan we wel aan de slag rond SOVA aan de hand van de uitslagen van ZIEN! (leerkracht- en leerlingvragenlijst) en de sociogrammen.

De afgelopen jaren zijn we er in geslaagd om de geplande consultaties m.n. te laten plaatsvinden bij kinderen in de onderbouw, waardoor gesignaleerde leer-, opgroei- en opvoedproblemen tijdig aangepakt worden.

7.1.1.3 EXTRA ONDERSTEUNING

De school is bereid te onderzoeken of een aangemeld kind met extra ondersteuningsbehoeften een plaats kan krijgen op onze school.

Uit hoofdstuk 6 blijkt wel dat er weinig interne expertise aanwezig is. Gelukkig is een en ander extern wel oproepbaar.

Qua aandacht en tijd is wel wat mogelijk, want de school wil structureel formatie beschikbaar stellen voor onderwijsassistentie. Daarnaast wordt er in de groepen gewerkt in niveaugroepen om zo tegemoet te komen aan verschillen tussen leerlingen.

Wij vinden het gesprek met ouders en leerlingen van groot belang. Wat extra ondersteuning betreft, zijn er echter weinig methodieken en aanpakken beschikbaar.

De school is voor een groot deel rolstoeltoegankelijk en is ook bereid om indien nodig zaken aan te passen en/of aan te schaffen.

De school staat open voor externe deskundigen en probeert op een adequate en effectieve manier samen te werken. Ouders spelen ook hierin weer een belangrijke rol.

7.2 Ambities

7.2.1.1 BASISONDERSTEUNING – BASISKWALITEIT

Aan het einde van deze ondersteuningsplanperiode hebben we het volgende bereikt op het gebied van:

7.2.1.1.1 Klassenmanagement

In iedere groepsmap zijn de regels en afspraken rond klassenmanagement omschreven en iedere leerkracht past deze ook toe. Teambreed zijn deze afspraken besproken en passend gemaakt.

1. *Onderwijsactiviteiten zijn duidelijk gestructureerd:* leerkrachten maken inzichtelijk wat het programma van een schooltijd is en hoe de onderwijsactiviteit is opgebouwd.
2. *Leerlingen kunnen zich in een rustige, ordelijke sfeer ontwikkelen:* leerkrachten houden zoveel mogelijk de lestijden aan en zorgen voor zo min mogelijk lesverstoringen waardoor er een hoge mate van taakgerichtheid is.
3. *Leerlingen worden actief betrokken bij de les en denken mee:* leerkrachten hanteren activerende werkvormen (bijv. coöperatieve werkvormen en samenwerkingsvormen). De lessen worden zoveel mogelijk nabesproken en geëvalueerd.

7.2.1.1.2 Groepsplannen

Voor de vakken spelling (nu reeds), rekenen, begrijpend en technisch lezen (alle in de nabije toekomst) wordt in de groepen 3-8 een groepsplan gemaakt. Op deze manier proberen we ons onderwijs zo passend mogelijk te maken en tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

1. *Leerkrachten verantwoorden de keuzes die ze maken:* in het groepsplan wordt concreet aangegeven wat het onderwijs aan de groep, groepjes en individuele leerlingen behelst. Het welbevinden, de betrokkenheid, stimulerende en belemmerende factoren, het dagelijkse werk en de verschillende toetsen geven hiervoor informatie. Dit groepsplan wordt zo mogelijk dagelijks, doch minstens wekelijks bijgewerkt.
2. *Analyse van toetsuitslagen kan aanleiding geven tot een hernieuwd leerstofaanbod:* leerkrachten analyseren de verschillende toetsen en maken, indien nodig, op basis daarvan een nieuw of ander leerstofaanbod en omschrijven dat concreet in het groepsplan.
3. *Leerkrachten spreken met kinderen over hun werkhouding en taakaanpak:* in het groepsplan wordt ruimte gecreëerd om, indien nodig, met leerlingen in gesprek te gaan over hun manier van werken en de aanpak van een taak. Dit gebeurt groepsgewijs of individueel. Juist de positieve aspecten krijgen ook aandacht.
4. *Alle kinderen met extra onderwijsbehoeften krijgen aandacht tijdens de instructiemomenten:* in het groepsplan staat omschreven op welke momenten de meer begaafde kinderen (rode groep) en de minder begaafde kinderen (groene groep) expliciete aandacht tijdens de instructie krijgen. De streefverhouding hiervoor is 2:3 (rode groep twee keer per week, groene groep 3 keer).

7.2.1.1.3 VVE (Voor en Vroegschoolse Educatie)

Onze school biedt een taalrijke omgeving die is afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerlingen, m.n. ook de VVE-leerlingen.

1. *Afstemming op de VVE-leerling:* wanneer een leerling binnenkomt met een taalachterstand wordt er gewerkt met een beredeneerd en vastgelegd aanbod.
2. *Aansluiten op voorgeschiedenis:* we sluiten aantoonbaar bij het voorschoolse programma aan, er is een warme overdracht met de betrokken peuterspeelzaal en/of kinderdagverblijf.
3. *Taal aanbod:* er is voldoende aandacht voor woordenschatontwikkeling en spreek- en luistervaardigheid, ook buiten de taallessen om, passend bij de leerlingpopulatie.
4. *Koppeling tussen VVE en ons onderwijs:* in het groepsplan is beschreven wat de leerkracht aan de leerling met een taalachterstand aanbiedt.

7.2.1.1.4 SOVA (Sociale Vaardigheden)

Onze school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen waardoor leerlingen gevormd en toegerust worden.

1. *Doorgaande lijn en afspraken:* we hebben helder en inzichtelijk hoe, wanneer en in welke groep er bepaalde sociale vaardigheden worden aangeboden en aangeleerd.
2. *Handelingsterichte aanpak:* in geval van gesignaleerd, zorgelijk gedrag en/of het stagneren van de ontwikkeling observeert en analyseert de leerkracht. Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek om aard en oorzaak scherper te krijgen. We krijgen inzichtelijk hoe we deze leerling het beste zorg kunnen bieden.
3. *Integrale aandacht:* de leerkrachten leren de gedrag- en omgangsregels aan door er systematisch en consequent aandacht aan te besteden in alle groepen.
4. *Groepsplan SOVA:* aan de hand van de ZIEN!-registratie, de leerlingvragenlijst in groep 5-8 en het sociogram, maken we een groepsplan voor SOVA waarin we de verwijzingen uit ZIEN! concreet verwerken.
5. *Veiligheidsbeleving en incidentregistratie:* we houden zicht op het gevoel van veiligheid en het aantal ernstige incidenten door het invullen van de ongevallenregistratiemap en evalueren dit jaarlijks. De pleinwacht houdt dat bij. De map bevindt zich in de personeelskamer.

7.2.1.1.5 Zorg en begeleiding

In het interne zorgplan staat het beleid rond 'Zorg en begeleiding' omschreven. Hierin is helder verwoord wie welke verantwoordelijkheid heeft en ook hoe leerkrachten, in samenwerking met de IB-er, de leerlingenzorg gestalte dienen te geven.

1. *Indien nodig wordt onderwijstijd aangepast:* op basis van toetsuitslagen kunnen leerkrachten onderwijstijd uitbreiden of beperken. In het interne zorgplan zijn afspraken hieromtrent vastgelegd. We denken hierbij aan meer en minder begaafde kinderen.
2. *Er is helder omschreven hoe te handelen op basis van analyse van de verschillende toetsen:* naar aanleiding van methode gebonden of niet-methode gebonden toetsen, kunnen leerkrachten (extra) onderwijsbehoeften voor leerlingen bepalen en vormgeven in hun onderwijs. Dit wordt omschreven in het groepsplan of individuele handelingsplan. We denken hierbij aan meer en minder begaafde kinderen.
3. *Voor leerlingen bij wie dat nodig is, is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld:*
 - a. In het interne zorgplan is omschreven op welk moment een ontwikkelingsperspectief moet worden opgesteld en voor welke kinderen.
 - b. Er is een format toegevoegd hoe het ontwikkelingsperspectief opgesteld moet worden.
 - c. Ook is omschreven bij wie welke verantwoordelijkheden liggen.
 - d. Verder is omschreven wat de rol van de leerling en de ouders is.
 - e. Ook is het helder op welke manier het onderwijs aan de leerling passend wordt gemaakt.
 - f. Het ontwikkelingsperspectief voldoet aan de eisen die door de onderwijsinspectie gesteld zijn.
4. *Voor de groepen 3-8 is helder omschreven wat het beleid is rondom doublures en het overslaan van groepen:* aangezien de school streeft naar een ononderbroken schoolloopbaan voor alle kinderen, heeft de school in het interne zorgplan beleid geformuleerd rondom doublures en het overslaan van groepen. Hierin wordt duidelijk aangegeven welke verantwoordelijkheid de betrokkenen (IB-er en leerkrachten) hebben en hoe er met de leerling en ouders wordt gecommuniceerd.
5. *Verskillende keren per jaar vindt er functioneel overleg plaats tussen IB-ers en schoolleiding:* in het interne zorgplan is omschreven op welke momenten dit overleg plaatsvindt en wat gespreksonderwerpen zijn.

7.2.1.1.6 HOGW (Handelings- en Opbrengstgericht Onderwijs)

HGW (Handelingsgericht Werken)

Sinds het schooljaar 2011-2012 worden wij als team geschoold in Handelingsgericht Werken. De IB-er heeft de IB-cursus HGW afgerond. Gerealiseerd zijn reeds constructievere oudercontacten, het voeren van kindgesprekken, het werken in niveaugroepen en het realiseren van een groepsplan spelling.

1. *Meerjarenplan HGW:* om het beleid rond HGW in te kaderen, vorm te geven en de richting te bepalen, wordt een meerjaren-beleidsplan HGW geschreven.
2. *Kwalitatief goede kindgesprekken :* leerkrachten voeren regelmatig kindgesprekken. Onderwerpen hierbij zijn de taakaanpak en werkhouding, leerresultaten, sociale vaardigheden, omgang en gedrag met anderen, e.d..
3. *Oudercontacten en ondersteuning:* de school ziet ouders als volwaardige gesprekspartners die veel van hun kind weten en het kennen. Ze maken hier gebruik van en kunnen ouders indien nodig ook ondersteunen met tips en ideeën. Naast de 'gewone' oudercontacten (kennismakingsavond, spreekuren, rapportgesprekken) organiseert de school in overleg tussen team, bestuur en MR thema-avonden op het gebied van opvoeding (pedagogisch-didactisch en identiteit).

OGW (Opbrengstgericht Werken)

In het cursusjaar 2010-2011 is een beleidsplan OGW geschreven. Dit heeft in de jaren erna echter te weinig gestalte gekregen. Op dit moment wordt de directeur hierin verder geschoold en wordt ook bij de HGW-bijeenkomsten aandacht geschonken aan opbrengsten.

1. *Meerjarenplan OGW:* om het beleid rond OGW in te kaderen, vorm te geven en de ambities te kunnen waarmaken, wordt een meerjaren-beleidsplan OGW geschreven.
2. *In de school heerst een resultaatgerichte cultuur:* naar binnen en naar buiten wordt duidelijk gemaakt hoe de schoolleiding deze resultaatgerichte cultuur vormgeeft. Ook worden de streefdoelen en de evaluatie ervan gecommuniceerd naar verschillende belanghebbenden. Deze streefdoelen worden teambreed vastgesteld en uitgewerkt. Indien gewenst, vindt er diepere analyse van de resultaten plaats. Er wordt hierbij gekeken naar school-, groeps- en individueel niveau.
3. *Schoolspecifieke streefdoelen:* op basis van de resultaten van niet-methodegebonden toetsen en ZIEN! worden streefdoelen vastgesteld. Hierin wordt een link gelegd naar de schoolpopulatie. De teamleden verwerken in hun groepsplan hoe ze de streefdoelen denken te verwezenlijken. Hierin wordt expliciet aandacht geschonken aan de verschillende niveaugroepen.
4. *Opbrengstgerichte gesprekken tussen directeur en leerkrachten:* na de niet-methodegebonden toetsen gaat de directeur in overleg met de leerkrachten. Er wordt tijdens de analyse van de resultaten gezocht naar trends, sterkte punten en verbeteractiviteiten. Deze worden ook vastgelegd en uitgewerkt in het groepsplan. Ook wordt er een link gelegd met het lesgeven door de leerkracht. Indien nodig wordt extra ondersteuning (aan)geboden.

5. *Verbeteractiviteiten en successen*: een en ander kan leiden tot verbeteractiviteiten. Deze worden door het team gekozen en vastgesteld. Het is meetbaar wie wat moet kunnen, kennen en doen om verbeterdoelen te realiseren. Successen worden gevierd.

7.2.1.1.7 Leerlingpopulatie

Wat betreft de leerlingpopulatie van onze school valt ten aanzien van de leerlinggewichten op te merken dat 19 % van de leerlingen een leerlingegewicht heeft van 1,3 en 81 % een leerlinggewicht van 1.0.

Daarbij komt dat veel kinderen afkomstig zijn uit een agrarisch plattelandsmilieu. De jaren door is gebleken dat dit onmiskenbaar invloed heeft op het niveau van een aantal onderdelen van Nederlandse Taal. Te denken valt met name aan:

- een beperkte woordenschat;
- moeite met begrijpend lezen;
- weinig motivatie tot technisch lezen, waardoor de technische leesvaardigheid onder druk komt te staan.

Gelet op bovenstaande punten zijn onze ambities:

1. *VVE*: in het kader van VVE sluiten we aan bij het niveau en de ontwikkeling van instromende leerlingen.
2. *Inzicht in kenmerken*: leerkrachten weten wat de kenmerken zijn van onze leerlingenpopulatie.
3. *Afstemming*: leerkrachten stemmen af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingenpopulatie; dit geldt zeker wat betreft Nederlandse Taal.
4. *Monitoring*: de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode worden goed gemonitord .
5. *Doelen stellen*: naar aanleiding van de evaluatie in het onderwijsaanbod worden concrete doelen gesteld.
6. *Volgen uitgestroomde leerlingen*: het systematisch analyseren van de rapportage van de scholen voor VO over het functioneren van leerlingen na het verlaten van onze basisschool krijgt een structurele plaats.

7.2.1.1.8 Kwaliteitszorg:

Onze school plant activiteiten om de kwaliteit van ons onderwijs te onderzoeken, te verbeteren en te waarborgen.

1. *Cyclische aanpak kwaliteitszorg*: er is een systematische aanpak van de kwaliteitszorg volgens de cyclus 'Plan-Do-Check-Act'.
2. *Kwaliteitsbeleidsplan*: de schoolleiding heeft de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan.
3. *Concrete uitwerking*: de doelen zijn meetbaar, concreet en uitgewerkt in haalbare doelen. Deze doelen worden uitgewerkt en uitgevoerd a.d.h.v. een plan van aanpak.
4. *Verantwoordelijkheden*: in het kwaliteitsbeleidsplan wordt ook beschreven wie wat op welk moment doet in het proces en het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is.
5. De leerkrachten stemmen onderwijsleerproces af op de onderwijsbehoeften van onze leerling populatie.
6. *Feedback van externen*: in samenwerking met het bestuur wordt met regelmaat feedback gevraagd van externen. Middelen hiervoor zijn de vier-jaarlijkse ouderenquête en het laten uitvoeren van audits. Na analyse, volgen geplande verbeteractiviteiten die weer leiden tot verantwoording en controle.

7.2.1.2.1 Zorgteam

Het zorgteam heeft expertise om handelingsgericht te handelen of te laten handelen.

1. *Invulling zorgteam*: er wordt in het interne zorgplan omschreven wie deel uit maken van het zorgteam.
2. *De expertise van ons zorgteam*: er is expertise aanwezig omtrent de zorg en begeleiding van leerlingen die preventieve en/of licht curatieve ondersteuning nodig hebben.
3. *Afstemming met betrokkenen*: de school heeft helder wie de ketenpartners zijn en waarborgt de afstemming met hen. Dit krijgt een plaats in het interne zorgplan. Er is verbinding met het gemeentelijk zorgsysteem CJG. De school investeert in contacten met het CJG.

7.2.1.2.2 Kinderen met een (meervoudige) lichamelijke handicap

De school onderzoekt welke aanpassingen eventueel nog gemaakt moeten worden en welke hulpmiddelen nodig zijn om kinderen met een (meervoudige) lichamelijke beperking op school te kunnen plaatsen.

7.2.1.2.3 Zorg en begeleiding

De leerkrachten hanteren een ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie. Wij hebben als school een protocol m.b.t. leerlingen met een meer dan gemiddelde of minder dan gemiddelde intelligentie.

1. *Dyslexie*: in het interne zorgplan wordt concreet opgenomen wat voor ondersteunings- en zorgaanpak we hanteren voor leerlingen met dyslexie.
2. *Dyscalculie*: leerkrachten zijn in staat om signalen vroegtijdig op te merken. De omschrijving en de ondersteunings- en zorgaanpak wordt vastgelegd in het interne zorgplan. We sluiten hierbij aan bij het landelijke beleid rond dyscalculie en het dyscalculieprotocol.
3. *Beleid*: in de groepen 3-8 worden er normen omschreven wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn aanpassing van het onderwijsprogramma. Dit zowel voor kinderen met een meer als minder dan gemiddelde intelligentie. Dit krijgt een plaats in het interne zorgplan.

7.2.1.2.4 Medische handelingen:

Iedere collega is op de hoogte van het protocol voor medische handelingen

Duidelijkheid voor het personeel: er is een protocol waar duidelijk omschreven staat wat voor medische ondersteuning een leerling nodig heeft. Hoe dit georganiseerd is en wie er in noodsituaties mag optreden. In het protocol wordt opgenomen wie er in alle gevallen verantwoordelijk is. Ook is duidelijk dat de lijn is dat de school geen medische handelingen uitvoert, tenzij leerkrachten dat zelf aangeven en altijd tot nader order.

7.2.1.1. Expertise (intern/extern)

Onze school vindt het van belang om de interne expertise te verbreden en uit te breiden en de kennis bij meerdere personen te laten berusten.

1. *Gedragsspecialist*: de school beschikt over minimaal één leerkracht, liefst twee, met master SEN specialisatie gedragsspecialist.
2. *Dyslexie*: de school beschikt over een leerkracht die de opleiding tot taalcoördinator heeft gevolgd en zich ook heeft bekwaamd in het begeleiden van leerlingen met dyslexie.
3. *Dyscalculie*: de school beschikt over een leerkracht die de opleiding tot rekencoördinator heeft gevolgd en zich ook heeft bekwaamd in het begeleiden van leerlingen met dyscalculie.
4. *Taal/spraak*: de school beschikt over een onderwijsassistent die zich heeft bekwaamd in het begeleiden van kinderen met taal-/spraakproblemen.
5. *Spel*: de school beschikt over een onderwijsassistent die zich heeft bekwaamd in het geven van speltherapie.
6. *Structureren externe expertise*: de school heeft inzichtelijk gemaakt welke externe expertise beschikbaar is, voor wie en wanneer het ingezet/aangevraagd wordt. Dit wordt ook gecommuniceerd met ouders.
7. *Ondersteuning ouders*: de school overlegt standaard met ouders van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften of er in de thuissituatie ook ondersteuning geboden moet worden. Indien gewenst speelt school ook een rol bij het aanvragen hiervan.
8. *Eerlijk onderzoek*: het team van de school gaat met elkaar in gesprek wanneer een kind met extra ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld en onderzoekt eerlijk of bij plaatsing voldoende expertise beschikbaar is of gevonden kan worden.

7.2.2.2 Aandacht en tijd

Onze school zoekt naar mogelijkheden om de onderwijsassistent ook in de groep in te zetten.

1. *Onderwijsassistent in de groep*: naast de reguliere inzet van de onderwijsassistent voor bijvoorbeeld technisch lezen, zet de school de onderwijsassistent in de groep in om daar mede uitvoering te geven aan het groepsplan en het bieden van extra ondersteuning aan bepaalde kinderen.
2. *Eerlijk onderzoek*: het team van de school gaat met elkaar in gesprek wanneer een kind met extra ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld en onderzoekt eerlijk of bij plaatsing voldoende aandacht en tijd geboden kan worden.

7.2.2.3 Protocollen, methodieken en aanpakken

Onze school vindt het van belang dat kinderen meedenken en –zoeken naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

1. *Kindgesprek*: onze school heeft kindgesprekken hoog in het vaandel staan. Vanaf groep 6 gaat de leerkracht, indien mogelijk, met het kind in gesprek, voordat er met externen over het kind wordt gesproken.
2. *Eerlijk onderzoek*: het team van de school gaat met elkaar in gesprek wanneer een kind met extra ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld en onderzoekt eerlijk of bij plaatsing voldoende mogelijkheden in methodieken en aanpakken gevonden kunnen worden.

7.2.2.4 Fysieke omgeving

Onze school wil voor kinderen met ernstige gedragsproblemen beschikken over en time-out ruimte.

1. *Time-out ruimte*: het MT van de school overlegt met het bestuur over de mogelijkheden om tot het creëren van een time-out ruimte te komen. Bij een positieve uitkomst wordt deze ruimte gecreëerd, liefst in het voor- en achtergedeelte van de school.
2. *Eerlijk onderzoek*: het team van de school gaat met elkaar in gesprek wanneer een kind met extra ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld en onderzoekt eerlijk of bij plaatsing de fysieke omgeving voldoende geschikt is of gemaakt kan worden.

7.2.2.5 Samenwerkingsrelaties

Onze school ziet het CJG als een belangrijke partner in de ondersteuning van en voor kinderen. Ook wil ze graag gebruik maken van mogelijkheden in het samenwerkingsverband.

1. *Contacten CJG*: de school treedt jaarlijks in overleg met het CJG. De school weet het CJG te vinden bij hulpvragen en verwijst ouders ook indien nodig naar het CJG.
2. *Mogelijkheden samenwerkingsverband*: de school heeft helder welke mogelijkheden aangaande ambulante begeleiding en de minirugzak geboden worden binnen het samenwerkingsverband en maakt hiervan, indien nodig, ook daadwerkelijk gebruik van.
3. *Eerlijk onderzoek*: het team van de school gaat met elkaar in gesprek wanneer een kind met extra ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld en onderzoekt eerlijk welke samenwerkingsrelaties nodig zijn.

7.3 Randvoorwaarden

In het algemeen kan het gelden dat er tussen ouders en school een andere visie en mening is op wat aan leerlingen aan (extra) ondersteuning geboden kan/moet worden.

Verder is het noodzakelijk dat er helderheid komt wie deel uitmaken van het zorgteam en dient het zorgteam ook daadwerkelijk vorm te krijgen binnen de school.

7.3.1. BASISONDERSTEUNING – BASISKWALITEIT

1. Het is van belang dat er intern wordt besproken hoe wij de inzet van de Remedial Teacher en de Onderwijsassistent zien. Hiermee hangt ook samen welke middelen we inzetten en vanuit welke gelden.

7.3.2 BASISONDERSTEUNING – PREVENTIEVE EN LICHT-CURATIEVE ONDERSTEUNING

1. Om dyscalculie op de juiste manier aan te pakken en kinderen met dyscalculie te helpen, is het kennen, hebben en hanteren van een goed, erkend protocol een wezenlijke voorwaarde.

7.3.3 EXTRA ONDERSTEUNING

1. Om de ambities te kunnen waarmaken, zijn extra onderwijsruimtes (o.a. time-out-plaatsen en ruimtes om met groepjes kinderen te kunnen werken) nodig.
2. Wanneer extra ondersteuning geboden moet worden, vereist dat wel voldoende financiën.
3. We gaan niet alleen uit van het kind met extra ondersteuningsbehoeften, maar ook van de groep en de leerkracht. Soms bevinden zich al meerdere problematieken binnen een groep, waardoor een kind met extra ondersteuningsbehoeften niet geplaatst kan worden.

Bijlage 1 Kengetallen

Hieronder vindt u de kengetallen die jaarlijks aangeleverd worden. Op dit moment gebeurt dat nog op papier. Zodra dit mogelijk is zal gebruik gemaakt worden van een bovenschoolse module, zodat de gegevens automatisch worden gegenereerd. Vanaf dat moment zullen ook nog enkele andere gegevens gevraagd worden (in de tekst hieronder wordt bij die kengetallen aangegeven dat het nu nog niet hoeft).

1.1 Leerlingpopulatie:

1.1.1 ALGEMEEN

Algemene leerlinggegevens	aantal	
totaal aantal leerlingen:	186	
aantal leerlingen naar gewicht:	0,3:	36
	1,2:	0

3.1.1 LEERLINGSTROMEN

De onderstaande kengetallen betreffen leerlingstromen binnen de school en naar andere of van andere scholen. Graag de aantallen leerlingen vermelden. De gevraagde kengetallen hebben betrekking op **schooljaar 2012-2013**, tenzij anders aangegeven.

	aantal
verlengde kleuterperiode*	hoeft nu nog niet
doublures*	hoeft nu nog niet
verwijzing sbo	
verwijzing so cluster 1:	
o slechtziend	
o blind	
verwijzing so cluster 2:	
o ESM (taal-spraakproblemen)	
o slechthorend	
o doof	
verwijzing so cluster 3:	
o ZML (zeer moeilijk lerend)	
o LG (lichamelijke gehandicapt)	
o LZK (langdurig zieke kinderen)	
o MG (meervoudig gehandicapt)	
verwijzing so cluster 4	
terugplaatsing vanuit sbo	
terugplaatsing vanuit so cluster 1	
terugplaatsing vanuit so cluster 2	
terugplaatsing vanuit so cluster 3	
terugplaatsing vanuit so cluster 4	
aantal leerlingen van de school in sbo*	komt via sbo-scholen beschikbaar
aantal leerlingen van de school in so cluster 1*	hoeft nu nog niet
aantal leerlingen van de school in so cluster 2*	hoeft nu nog niet
aantal leerlingen van de school in so cluster 3*	hoeft nu nog niet
aantal leerlingen van de school in so cluster 4*	hoeft nu nog niet

1.1.2 ONDERSTEUNINGSZWAARTE

Hieronder worden kengetallen gevraagd die betrekking hebben op zware ondersteuning binnen de school (de LGF-financiering). De gegevens worden gemeld op **peildatum 1-10-2013**. Het gaat om aantallen.

Type ondersteuningszwaarte	aantal
rugzakken LGF	
arrangement cluster 1	
o slechthoorend	
o blind	
arrangement cluster 2	
o ESM	
o slechthoorend	
o doof	
arrangement cluster 3	
o ZML	
o LG	
o LZK	
o MG	
arrangement cluster 4	
o geen specificatie	
overzicht leerachterstanden	
o leerlingen ontwikkelingsperspectief	

1.2 Personeel

3.1.2

Bij de hieronder gevraagde kengetallen wordt gevraagd naar **werktijdfactoren** van bepaalde functies binnen de school. De ijkdatum is **1-10-2013**

functie	school: werktijdfactor	
	benchmark	
leerkracht		6,8900
interne begeleiding	3 min per lln/wk	0,5178
extra handen*	6 min per lln/wk	remedial teaching 0,2306
		onderwijsassistent 0,4298
managementfuncties**:		1,0406

* Bij extra handen waar nodig een splitsing maken in r.t. (=extra hand door leerkracht) en onderwijsassistent.

** Bij de managementfuncties het totaal vermelden van directie, teamleiders, bouwcoördinatoren. In gevallen dat er sprake is van een bovenschoolse directie een bepaald deel toerekenen aan de school.

1.3 Opbrengsten

Deze hoeven nog niet aangeleverd te worden.

